

UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
FAKULTA INFORMATIKY A MANAGEMENTU
KATEDRA EKONOMIE

Ekonomická situace států Evropské unie

Bakalářská práce

Autor: Kateřina Rosenbergová

Studijní obor: Finanční management

Vedoucí práce: Ing. Vojtěch Jindra

Hradec Králové

Duben 2020

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Ing. Vojtěchem Jindrou a uvedla jsem v seznamu literatury veškerou použitou literaturu a další zdroje.

V Hradci Králové dne 13.4. 2020

Kateřina Rosenbergová

Poděkování:

Ráda bych věnovala poděkování Ing. Vojtěchovi Jindrovi za podporu při psaní této bakalářské práce a za jeho cenné rady.

Anotace:

Práce se zabývá ekonomickou situací států Evropské unie. Popisuje ekonomickou úroveň vybraných států EU, u kterých jsou analyzovány makroekonomické ukazatele a jiné ekonomické indikátory. Zaměřena je také na vývoj a historii Evropské unie a také na integrační procesy, do kterých se postupně státy zapojovaly. Závěrečná část shrnuje ekonomiku zvolených států EU a zmiňuje i doporučení ekonomicky slabým státům.

Annotation:

The thesis deals with the economic situation of European Union states. It describes the economic level of selected EU countries where macroeconomic indicators and other economic indicators are analysed. It also focuses on the development and history of the European Union, as well as on integration processes which states gradually joined. The final part summarizes the economy of selected EU states and mentions some recommendations to the economically weak states.

Klíčová slova:

Evropská unie, ekonomie států Evropské unie, ekonomické ukazatele, HDP

Keywords:

European Union, European Union economics, economic indicators, GDP

1.	ÚVOD	1
1.1	<i>Cíl bakalářské práce</i>	2
1.2	<i>Metodika práce</i>	2
2	TEORETICKÁ ČÁST	3
2.1	<i>Základní pojmy</i>	3
2.1.1	Evropská unie	3
2.1.2	Evropská integrace	3
2.1.2.2	Historický vývoj integrace států EU	6
2.1.3	Eurozóna	7
2.1.4	Maastrichtská kritéria	10
2.1.5	Makroekonomické ukazatele a jiné ekonomické indikátory	11
2.1.5.1	HDP	11
2.1.5.2	Inflace	12
2.1.5.3	Nezaměstnanost	13
2.1.5.4	Zaměstnanost	14
2.1.5.5	Export (vývoz)	15
2.1.5.6	Import (dovoz)	15
2.1.5.7	Obchodní bilance	15
2.1.6	Veřejné finance	16
2.1.6.1	Veřejný dluh	16
2.1.6.2	Státní dluh	17
2.1.6.3	Státní rozpočet	18
3	PRATICKÁ ČÁST	21
3.1	<i>Analýza vybraných států</i>	21
3.1.1	Česká republika	21
3.1.1.1	HDP	21
3.1.1.2	Inflace	23
3.1.1.3	Zaměstnanost a nezaměstnanost	25
3.1.1.4	Zahraniční obchod	28
3.1.1.5	Státní rozpočet	31
3.1.1.6	Státní dluh	32
3.1.1.7	Shrnutí ekonomické situace za rok 2019	32
3.1.2	Slovensko	33
3.1.2.1	HDP	33
3.1.2.2	Inflace	35
3.1.2.3	Nezaměstnanost	36

3.1.2.4	Zahraniční obchod	38
3.1.2.5	Státní rozpočet	39
3.1.2.6	Státní dluh	40
3.1.2.7	Shrnutí ekonomické situace za rok 2019	41
3.1.3	Německo.....	42
3.1.3.1	HDP	42
3.1.3.2	Inflace	43
3.1.3.3	Nezaměstnanost	45
3.1.3.4	Zahraniční obchod	46
3.1.3.5	Státní rozpočet	46
3.1.3.6	Veřejný a státní dluh	48
3.1.3.7	Shrnutí ekonomické situace za rok 2019	49
3.1.4	Španělsko.....	49
3.1.4.1	HDP	49
3.1.4.2	Inflace	51
3.1.4.3	Nezaměstnanost	52
3.1.4.4	Zahraniční obchod	53
3.1.4.5	Státní rozpočet	55
3.1.4.6	Veřejný dluh	55
3.1.4.7	Shrnutí ekonomické situace za rok 2019	56
3.2	<i>Analýza států EU</i>	56
3.2.1	HDP.....	57
3.2.2	HDP Evropské unie v celosvětovém měřítku	58
3.2.3	Inflace	59
3.2.4	Státní dluh.....	60
3.2.5	Nezaměstnanost.....	61
4	Shrnutí a doporučení	61
5	Závěr	63
6	Použité zdroje	65
6.1	<i>Teoretická část</i>	65
6.2	<i>Praktická část</i>	68

1. ÚVOD

Evropská unie nám dává svobodu, kde lidé volně mohou žít, pracovat a studovat v libovolné členské zemi. Lidé tak cestují bez silničních kontrol a nepotřebují vlastnit ani pas. EU pomáhá ekonomicky slabým státům tím, že nabízí dotace, které pomáhají s rozvojem. Tyto dotace pomáhají na výstavbu nových silnic, železničních sítí, vytváření nových pracovních míst, zlepšení zdravotnického a školního systému a sociální ochrany. Také se evropská instituce zapojuje do ekologických činností pro zlepšení environmentálního prostředí našich zemí a to například vzdělávacími programy, výstavbou zařízení pro alternativní energii a další.

I přes společnou unii, volný obchod a společný trh, je mezi všemi 27 státy ekonomický rozdíl. Každý stát hospodaří se svými financemi rozdílně, a proto jsou v Evropské unii vyspělé státy a státy, které mají ekonomické potíže. Členství v Unii většině států napomáhá k zlepšení jeho dosavadní situace, avšak ne vždy státy využívají finance z EU efektivně.

Bakalářská práce se zaměřuje na to, jak členské státy vycházejí ekonomicky, jaké jsou jejich silné ekonomické indikátory a které jsou naopak jejich slabé. Mezi státy, které tato práce analyzuje, patří Česká republika a jeho sousední státy – Slovensko a Německo. Posledním státem, který je ekonomicky analyzován, je Španělsko.

1.1 Cíl bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je analýza ekonomické situace států EU. První část práce popisuje Evropskou unii, integrační procesy, jako je například celní unie, hospodářská a měnová unie, společný trh nebo zóna volného obchodu. Dále jsou vytyčeny pojmy převážně makroekonomického směru, jako jsou makroekonomické ukazatele: HDP, nezaměstnanost a inflace. Mezi dalšími pojmy se v práci objevuje export, import, zahraniční bilance, státní rozpočet, státní a veřejný dluh. Tyto ekonomické pojmy jsou použity v praktické části, kde pomocí nich je zanalyzována ekonomická situace vybraných států. V konečném shrnutí jsou zmíněny ekonomicky slabé státy, které mají v závěru navrhnuté řešení na posílení své ekonomiky.

1.2 Metodika práce

Pro tuto bakalářskou práci je důležité nastudování pojmů, které jsou zaměřeny na Evropskou unii a hlavně pojmy, které se týkají makroekonomických ukazatelů, jako je hrubý domácí produkt, inflace a nezaměstnanost. Dále jsou důležité pojmy - státní rozpočet, státní dluh, veřejný dluh a zahraniční obchod. K přiblížení pojmů jsou nápomocné jak literární tak internetové zdroje, kde některé z nich jsou spravovány oficiálními institucemi daných států.

Tato práce má za úkol analyzovat ekonomickou situaci států, které jsou členy Evropské unie. Data jsou získávána ze statistických webových stránek a jsou datovány k roku 2019 a některé k roku 2018.

Analýza je provedena ve čtvrtletních údajích u států autorkou vybraných. Tyto data jsou porovnány s daty předchozího roku a je zjišťováno, zda se ekonomika daného státu zrychluje nebo naopak zpomaluje. Všechny tyto údaje doplňují grafy pro ulehčení vizuální představy.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Základní pojmy

2.1.1 Evropská unie

Jádrem Evropské unie je 27 členských států, které s jejich občany patří do Unie. Jedinečností EU je, že i přes to, že všechny její státy zůstávají svrchovanými a nezávislými, rozhodly se spojit svoji svrchovanost v oblastech, v nichž je jejich práce smysluplná. Členské státy tak svěří některé své rozhodovací pravomoci ke společným orgánům. Tyto orgány byly vytvořeny k možnosti o konkrétních záležitostech společných zájmů rozhodovat demokraticky na úrovni EU. Rozhodovací orgány se skládají z Evropského parlamentu, který zastupuje občany EU, Evropské rady, která je tvořena hlavami států, Rady, která má za úkol zastupovat vlády členských států a nakonec Evropské komise, která zastupuje zájmy EU.

K roku 2019 činí seznam států v počtu 27: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko.

Kandidátskými zeměmi k dnešnímu roku jsou: Albánie, bývalá jugoslávská republika Makedonie, Černá Hora, Srbsko, Turecko. Potencionálními státy jsou poté Bosna a Hercegovina a Kosovo. [1]

2.1.2 Evropská integrace

Integrace představuje proces, který odstraňuje překážky mezi dvěma nebo více státy. Překážky mohou být charakteru ekonomického i politického. Tento proces vede k prohloubení ekonomických, politických, hospodářských, sociálních, kulturních a dalších vazeb mezi dvěma nebo více subjekty mezinárodního práva. Integroční procesy by tak měly být přínosné pro všechny členy. [2]

Fáze integrace

1. Ekonomická integrace prochází 7 odlišnými stupni:
2. Zóna volného obchodu
3. Celní unie
4. Společný trh
5. Hospodářská a měnová unie
6. Politická unie [3]

2.1.2.1.1 Zóna volného obchodu

Volný obchod představuje první fázi integrace. Členské státy odstraňují všechny významné zábrany obchodu. Necháávají jí ale „volnou ruku“ v určování vlastní obchodní politiky vůči světu. Mezi viditelné bariéry obchodu můžeme zařadit zejména tarify a kvóty. V této fázi integrace ostatní omezení obchodu nejsou odstraňovány zcela a jejich likvidace se v dalším vývoji stává nutnou podmínkou k tomu, aby společný trh mohl fungovat. [4]

2.1.2.1.2 Celní unie

Celní unie je součástí volného obchodu. Členské státy mají společnou obchodní politiku s nečlenskými státy, která je prováděna především pomocí společného celního sazebníku. [5] Když zboží projde celní kontrolou a dobavením, znamená to, že je ve volném oběhu mezi státy v rámci dané celní unie. [6]

O správu se starají celní správy jednotlivých členských států EU, avšak dohromady jednají jako celek. Celníci mají na starost dohled nad přepravou zboží v EU, jak na vnějších hranicích EU, jako jsou letiště a přístavy, tak i na vnitřních, tedy na společných hranicích států ležících v EU.

Celní orgány působí také jako prevence nehod, terorismu a organizované trestné činnosti. Chrání tak spotřebitele před nebezpečnými věcmi a zvířata i životní prostředí před chorobami a dalšími špatnými vlivy. Zaměřují se také na cestující převažující protiprávní zboží, jako jsou zbraně, drogy, nebo nelegální prevoz zvířat. Tyto orgány mají za úkol také sledovat vývoz tzv. citlivého zboží, jako jsou například kulturní památky.

Jako příklad bych uvedla televizor, který je vyroben ve Finsku, může být zaslán do České republiky, aniž bychom za něj museli platit clo a také nemusí projít celní kontrolou. Za výrobky, které jsou zaslány ze země mimo EU, se platí clo pouze při vstupu výrobku za hranice Evropské unie.

Výběr cla patří k neopomenutelným pramenům příjmů pro EU. V roce 2013 představovalo téměř 11 % rozpočtu EU (15,3 miliard eur).

Celní Kodex Unie (dříve celní kodex Společenství) je základem správy celní unie a jehož obsah odsouhlasila Rada Evropské unie a Evropský parlament. [7]

Celní ochrana zahrnuje:

- prosazování předpisů o ochraně životního prostředí, zdraví a bezpečnosti,
- řešení případů plagiátorství a pirátství,
- prověření zákonnosti vývozu citlivých technologií,
- kontrolu osob, které převážejí vysoké částky hotovosti či jiných cenností, aby se nejednalo o praní špinavých peněz či daňové úniky,
- boj proti obchodování s lidmi, narkotiky, pornografií a střelnými zbraněmi,
- ochrana ohrožených druhů zvířat,
- ochrana evropského kulturního dědictví. [8]

2.1.2.1.3 Společný trh

Společný trh EU je třetí fází integrace, díky které je umožněno odstranění zbývajících zábran obchodu. Všechny toky, které souvisejí s rozvojem obchodu a ekonomiky jsou uvolněny a tato fáze pojímá volný pohyb výrobních faktorů, jako je kapitál, pracovní síly, technologie přes hranice států. Aby společný trh fungoval, je nutné vytvoření hromadných institucí, na něž jsou napojeny národní ekonomiky. [9]

Ke vzniku jednotného trhu bylo nezbytné zrušit technické, právní a administrativní bariéry, které zamezovaly volné průchody mezi členskými státy. Firmy rozšířily působení svého podnikání a konkurence tak snížila ceny a rozšířila svoji nabídku. Tyto změny začínaly například:

Výrazné snížení cen letenek

Telefonní hovory v rámci Evropy za zlomek starých cen

Domácnosti a podniky si mohou vybrat svého dodavatele elektřiny a zemního plynu [10]

2.1.2.1.4 Hospodářská a měnová unie

Hospodářská a měnová unie vznikla v roce 1992. Jedná se o soulad hospodářských a fiskálních politik, zahrnující společnou měnovou ekonomiku a společnou měnu, neboli Euro. Státy, které jsou součástí Evropské unie a používají euro jako svojí měnu, jsou členy eurozóny. O ucelenou měnovou politiku se stará Evropská centrální banka, která ale však nezodpovídá za hospodářskou politiku všech členů.

Úkony hospodářské a měnové politiky znamenají:

- „ *nezávislá měnová politika, kterou řídí Evropská centrální banka*
- *koordinace členských států při tvorbě hospodářské politiky*
- *koordinace fiskálních politik, zejména skrze omezení výše vládního dluhu a deficitu*
- *jednotná pravidla a dohled nad finančními institucemi v rámci eurozóny*
- *jednotnou měnu a eurozónu.*“ [11]

2.1.2.2 Historický vývoj integrace států EU

2.1.2.2.1 Evropské společenství uhlí a oceli

Smlouva o Evropském společenství uhlí a oceli, neboli Pařížská smlouva vstoupila v platnost 25. července 1952. V tomto roce se poprvé 6 evropských zemí dohodlo na společné integraci. Francie, Itálie, Německo a země Beneluxu podepsaly Pařížskou smlouvu o těchto bodech: volný pohyb zboží a volný přístup k výrobním zdrojům, dodržování pravidel hospodářské soutěže a cenové transparentnosti, podpora modernizace a přeměny odvětví uhlí a oceli a neustálé sledování trhu, aby nedocházelo k deformacím, které by mohly vést k zavedení výrobních kvót.

2.1.2.2.2 Evropské hospodářské společenství (EHS) a Evropské společenství pro atomovou energii (ESA)

Tyto takzvané Římské smlouvy vstoupily v platnost 1. ledna 1958. Obě smlouvy byly na rozdíl od ESOU uzavřeny na dobu neurčitou, díky čemuž získaly téměř ústavní charakter. Evropské hospodářské společenství si kladlo cíl, který byl postaven na čtyřech svobodách – svobodě pohybu zboží, osob, kapitálu a služeb. Smlouva obsahovala mimo jiné ustanovení o zrušení celních poplatků mezi členskými státy, založení Evropské investiční banky, zavedení jednotné politiky v oblasti zemědělství a dopravy a další. ESAE si kladl cíl koordinovat výrobu štěpeného materiálu a výzkumné programy pro mírové využití jaderné energie. [5]

2.1.2.2.3 Evropská unie

Postupně se k EHS přidávaly další země, které začaly spolupracovat v dalších oblastech, jako například při ochraně životního prostředí a budování železničních a silničních sítí napříč celou Evropou. Proto se EHS 1. listopadu 1993 rozhodlo změnit svůj název na Evropskou unii. [12]

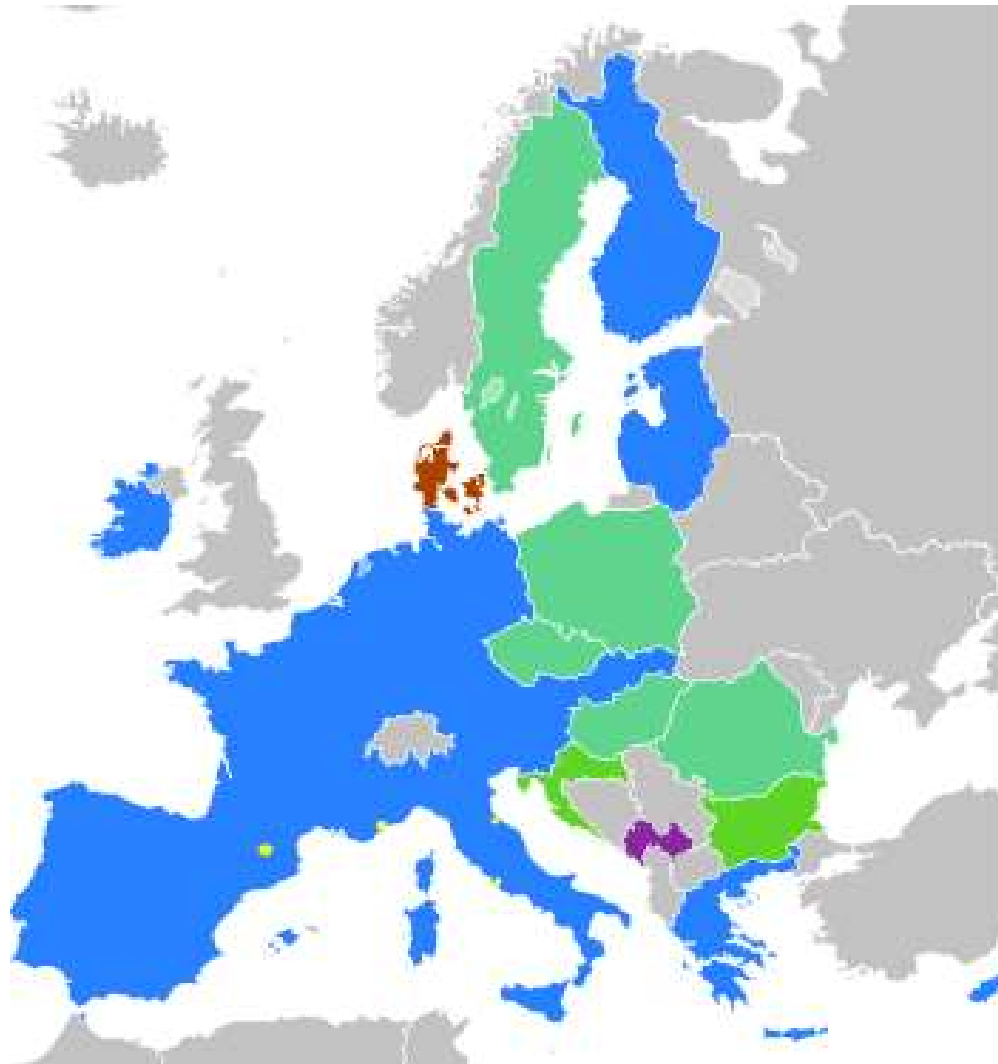
2.1.3 Eurozóna

Tento pojem označuje státy, které přijaly euro jako svoji legitimní měnu. Z členských států EU je 19 států členem Eurozóny. Dánsko si vyjednalo ustanovení o "neúčasti", která mu umožnila udržet si vlastní měnu. Několik členů EU ještě stále nesplnilo kritéria pro přijetí eura.

Po dobu tří let však občané členských států nezaznamenali zásadní změnu, jelikož Euro bylo pouze bezhotovostní. Bezhotovostně ho viděli pouze na svém bankovním účtu, jelikož hotovostně byly stále v oběhu mince a bankovky národní měny.

V hotovostní podobě euro vzniklo 1. ledna 2002. V tom samém roce proběhla výměna národního oběživa za eurobankovky a euromince. Tato výměna trvala dva měsíce a jednalo se o tzv. duální oběh. V oběhu byla jako nová měna tak i původní. Od tohoto roku je euro používáno ve všech zemích eurozóny.

Eurozóna vznikla v roce 1999, kdy se Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko a Španělsko stali zakladateli tohoto uskupení. Proces vstupování států se nadále rozšiřoval. V roce 2001 vstoupilo Řecko do eurozóny a od roku 2007 je také členem Slovinsko. Od 1. ledna 2008 se členy eurozóny staly Kypr a Malta. Dalším v pořadí bylo sousední Slovensko, které přijalo euro 1. ledna 2009. Následoval vstup pobaltských republik: 1. leden 2011 Estonsko, 1. leden 2014 Lotyšsko a 1. leden 2015 Litva. [13]

Obrázek 1 - Eurozóna, zdroj:www.wikipedia.org, autor: Edroeh

Modrá – státy eurozóny

Zelená – státy EU, které nejsou členy eurozóny

Hnědá – státy EU s trvalou výjimkou zavedení eura

Fialová – státy, které používají euro bez dohody a jsou mimo EU

Žlutá – státy, které používají euro s dohodou a jsou mimo EU

2.1.4 Maastrichtská kritéria

Maastrichtská kritéria neboli konvergenční kritéria musí splňovat každý stát usilující se o vstup do EU. Jedná se o zhodnocení připravenosti států pro vstup do Evropské unie. Souhrn ekonomických kritérií, jejichž definičním znakem je společná měna ale i společná měnová politika, která je uplatňována prostřednictvím Evropského centrálního systému bank (ESCB) při hlavní roli Evropské centrální banky (ECB).

Kritéria se dělí na 4 oblasti:

Měnová kritéria

- inflace nesmí o více než 1,5 % překročit inflaci měřenou jako průměr tří zemí Evropské unie s nejnižší inflací
- dlouhodobé úrokové sazby nesmějí o více než 2 % překročit sazby ve stejných zemích

Fiskální kritéria

- schodek veřejných rozpočtů nesmí v běžném roce přesáhnout 3 % HDP
- veřejný dluh nesmí přesáhnout 60 % HDP

Oblast kurzové stability

- stát se musí zúčastnit mechanismu ERM II v posledních dvou letech
- stanovená centrální parita měny na euro, uvnitř flukтуаčního pásma $\pm 15\%$

Dodatečné kritérium

- nezávislosti centrální banky a její orientace na cenovou stabilitu

Státy jsou před vstupem do EU povinni splnit také následné takzvané kodaňské kritéria, které přišly v platnosti v roce 1993

Kodaňská kritéria:

- stabilní instituce zaručují demokracii, právní stát, dodržování lidských práv, úctu k menšinám a jejich ochranu

- schopnost plnit závazky vyplývající z členství, včetně přijetí cílů politické, hospodářské a měnové unie
- fungující tržní hospodářství a schopnost vyrovnat se s konkurenčním tlakem a tržními silami v Unii [14]

2.1.5 Makroekonomické ukazatele a jiné ekonomické indikátory

2.1.5.1 HDP

Hlavním ukazatelem ekonomické síly státu je hrubý domácí produkt, ve zkratce HDP. Jedná se o hodnotu finálních výrobků a služeb, které byly vytvořeny v dané zemi za daný časový úsek. Ekonomická úroveň a výkonnost země se tedy odvíjí od velikosti hrubého domácího produktu a jeho změně v čase. Tento ekonomický ukazatel určuje rychlost, jakou daná země dokáže zvyšovat svou produkci.

Ekonomická úroveň HDP je vyjadřována v přepočtu na obyvatele (na hlavu). HDP dělíme na nominální a reálný. Nominální HDP se měří pomocí tržních neboli běžných cen daného roku. Reálný HDP vyjadřuje výstup ekonomiky ve stálých cenách za dané období. Přeměna těchto forem HDP je prováděna pomocí deflátorů, který je vyjádřen jako podíl nominálního a reálného HDP.

Přerozdělení zdrojů nejlépe zobrazuje hrubý národní důchod, ve zkratce HND. HND je tvořen HDP a čistými důchody (zisky, mzdy, apod.) a od toho jsou odečteny důchody vyplacené nerezidentům. Když se od HND odečte saldo druhotných důchodů, vznikne tak národní disponibilní důchod. Ten vyjadřuje částku, kterou mohou ekonomické činitele využít na konečnou spotřebu. [15]

Hrubý domácí produkt se dá spočítat třemi způsoby a těmi jsou: výdajová metoda, produkční metoda, důchodovou metoda.

Výdajová metoda

- Touto metodou se HDP tvoří vyčíslením výdajů individuálních sektorů, které jsou určeny na nákup hotových výrobků a služeb.

HDP = výdaje na konečnou spotřebu + tvorba hrubého kapitálu + vývoz výrobků a služeb + dovoz výrobků a služeb

Produkční metoda

- Produkční metoda je sčítání individuálních institucionálních sektorů nebo také odvětví a čistých daní na produkty.

HDP = produkce – mezispotřeba + daně z produktů - dotace na produkty”

Důchodová metoda

- Touto metodou se HDP zjišťuje sčítáním prvotních důchodů za národní hospodářství celkem.

HDP = náhrady zaměstnancům + daně z výroby a z dovozu - dotace + čistý provozní přebytek + čistý smíšený důchod + spotřeba fixního kapitálu [16]

2.1.5.2 Inlace

Inlace je označována jako opakovaný růst cenové hladiny v čase dané ekonomiky. Jedná se o oslabení reálné hodnoty měny vůči zboží či službám, takže je obvykle vnímána negativně. Pokud inlace klesá, tento jev se nazývá deflace. [17]

Inflaci jde rozřítit na 3 typy:

- mírná
- pádivá
- hyperinflace.

Přirozená je pro nás mírná inlace, která znamená, že cenová hladina roste za rok nejvýše o 10 % a neohrožuje tak ekonomiku. Naopak hyperinflace má pro nás velmi nepříznivý vliv a na ekonomiku negativní dopad. Tento stav je charakteristický pro období válek. Pádivá inlace má na ekonomiku vliv, ale ne takový jako hyperinflace. Inlace tak vzroste o několik stovek procent.

Mezi nejpoužívanější cenové indexy patří:

- index spotřebitelských cen

- deflátor HDP
- index cen výrobců. [18]

Nejčastěji se pro zjištění míry inflace používá jedna z metod výpočtu indexu spotřebitelských cen. Index se odvíjí od období, za které je míra inflace uváděna.

- *„Míra inflace vyjádřená přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen (procentní změna průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců)*
- *Průměrná roční míra inflace (hodnota stejného ukazatele v prosinci daného roku)*
- *Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen ke stejnému měsíci předchozího roku (procentní změna cenové hladiny ve vykazovaném měsíci daného roku proti stejnému měsíci předchozího roku)*
- *Míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen k předchozímu měsíci (procentní změna cenové hladiny sledovaného měsíce proti předchozímu měsíci).“ [19]*

2.1.5.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost v každé ekonomice plní značnou roli, avšak na člověka působí převážně negativně. Za nezaměstnaného člověka se považuje osoba, která může pracovat, aktivně hledá zaměstnání, ale nemůže placeného místo najít. Mezi takové osoby však nepatří důchodci, invalidní lidé, ženy na mateřské dovolené a studenti. Tyto skupiny lidí se nazývají ekonomicky neaktivní. Přirozená míra nezaměstnanosti, je taková míra, kdy počet míst lidí bez místa se mění. [20]

Nezaměstnanost se dá také rozdělit na dobrovolnou a nedobrovolnou. Nedobrovolně nezaměstnaní lidé jsou ti, kteří mají málo pracovních míst ve svém kvalifikačním oboru. Naopak dobrovolně nezaměstnaní lidé upřednostňují svůj volný čas na úkor hledání si práce. Také rozlišujeme nezaměstnanost podle příčin na:

- frikční
- cyklickou
- strukturální.

Frikční

Frikční nezaměstnanost vzniká, když pracovník opustí své stávající místo a začíná si hledat nové. Také to je u osob, které byly ze své práce vyhozeny a tak jsou nuceni si hledat nové zaměstnání. V souhrnu proti takto nezaměstnaným existují v ekonomice volná pracovní místa, ale prostě jen nějakou dobu trvá, než si nezaměstnaný opět nějaké místo vybere.

Cyklická

Cyklická nezaměstnanost je spjata s vývojem ekonomiky. Při expanzi roste hrubý domácí produkt a tak klesá počet nezaměstnaných. Naopak při recesi hrubý domácí produkt klesá a tak i roste nezaměstnanost. Cyklická nezaměstnanost se dotýká všechny odvětví v národním hospodářství.

Strukturální

Tato nezaměstnanost vzniká z důvodu strukturálních změn v ekonomice, kdy nastává kvalifikačního nebo místního nesouladu mezi poptávkou a nabídkou práce. Strukturální nezaměstnanost je hlavní příčinou regionálních diferencí v míře nezaměstnanosti. [21]

2.1.5.4 Zaměstnanost

Zaměstnaní lidé znamenají ekonomicky aktivní populaci a mají vliv na ekonomické vytváření produktů. Mezi osoby zaměstnané patří lidé, kteří mají 15 a více let a během referenčního týdne se řadili do jedné z těchto skupin:

- Lidé, kteří během referenčního týdne pracovali za plat nebo mzdu, která jim byla vyplácena peněžitě nebo v naturáliích.
- Osoby, které mají trvalé zaměstnání, ale během referenčního týdne nebyli dočasně ve svém zaměstnání.

Nebo jsou zaměstnaní ve vlastním podniku, pak:

- Osoby, které během refer. týdne konali práci pro zisk či rodinný příjem.
- Lidé, kteří dělají ve své podniku, avšak v refer. týdně byli dočasně mimo svoji práci.

[22]

2.1.5.5 Export (vývoz)

Export je funkcí mezinárodního obchodu, kdy zboží vyrobené v jedné zemi je dopravováno do jiné země pro budoucí prodej nebo obchod. Prodej tohoto zboží přispívá k hrubému domácímu produktu. Jednou z hlavních funkcí diplomacie a zahraniční politiky mezi vládami je podporovat ekonomický obchod ve prospěch všech obchodních stran.

Roční příjmy velkých společností působících ve vyspělých ekonomikách získává podstatnou část svých ročních příjmů z vývozu svého zboží do jiných zemí. Vývoz stimuluje mezinárodní obchod a domácí ekonomickou činnost růst a vytvářet nová pracovní místa a vyšší výnosy. [23]

2.1.5.6 Import (dovoz)

Import je zboží nebo služba dovážená do jedné země z druhé a spolu s vývozem tvoří dovozy páteř mezinárodního obchodu. Pokud hodnota dovozu země je vyšší než hodnota jeho vývozu, země má tak negativní obchodní bilance.

Země dovážejí zboží, které jejich domácí průmysl nemůže produkovat tak efektivně nebo levně jako vyvážející země. Rovněž tyto země dovážejí suroviny a komodity, které není možné získat na hranicích. Dohody o volném obchodu a celní sazby často určují, které zboží je levnější pro dovoz. [24]

Rozdíl v celkové hodnotě vývozu a celková hodnota dovozu se označuje jako obchodní bilance země. Tento rozdíl může být jak pozitivní tak negativní.

2.1.5.7 Obchodní bilance

Pozitivní obchodní bilance (přebytek) nastává, když hodnota vývozu přesáhne hodnotu dovozu. Přebytek obchodní bilance je pro domácí výrobce nejvýhodnější. Může být však také nepříznivý pro domácí spotřebitele vývozu, kteří platí vyšší ceny.

Negativní obchodní bilance (deficit) nastává, když hodnota dovozu přesáhne hodnotu vývozu. Deficit je nepříznivý pro domácí výrobce v konkurenci s dovozem, ale může být také příznivý pro domácí spotřebitele vývozu, kteří platili nižší ceny. [25]

2.1.6 Veřejné finance

Peněžní vztahy mezi vládou a ekonomickými subjekty (domácnostmi, občany, organizacemi atd.) tvoří veřejné finance. Mezi tyto vztahy patří daně, dotace, platby za služby a výrobky a další. Veřejné finance slouží k zabezpečení veřejných statků a stimulaci ekonomických objektů k jistému chování. Jejich funkce by měli vést k navýšení efektivnosti, stability hospodářského vývoje a k spravedlnosti. [26]

2.1.6.1 Veřejný dluh

Veřejný dluh je souhrn všech dluhů státu a nižších správních celků – krajů a obcí. Tvořen je státním dluhem, dluhem místních rozpočtů a mimorozpočtových fondů a dluhem zdravotních pojišťoven. V interpretaci s Mezinárodním měnovým fondem je veřejný dluh vnímán jako celkové saldo finančních aktiv a pasiv státu, a to včetně salda eventuálních mimorozpočtových fondů. [27]

Veřejný dluh se zpravidla dělí:

- a) podle způsobu vyjadřování: hrubý a čistý
- b) podle místa umístění: vnitřní a vnější
- c) podle doby splatnosti: krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý
- d) podle způsobu vykazování: oficiální a skrytý

Hrubý a čistý dluh

Za hrubý dluh se považuje takový dluh, který tvoří celkový objem závazků, územní samosprávy a jiných institucí a to bez ohledu na pohledávky státu. Čistý dluh je vyčíslením hrubého dluhu po odečtení pohledávek. [28]

Vnitřní a vnější dluh

Dluh, který dluží země vlastním občanům, se nazývá vnitřní. Vnitřní dluh požaduje úrokové platby dlužníkům obligací, a to je důvodem k vybírání daní. U vnějšího dluhu země dluží cizincům, Představuje tak odpočet od statků a služeb dostupných lidem dlužnické země. [29]

Veřejný dluh podle splatnosti

Krátkodobý dluh je splatný do jednoho roku,

střednědobý je splatný zpravidla do 10 let,

dlouhodobý jsou splatný nad 10 let. [28]

2.1.6.2 Státní dluh

Státní dluh je suma nesplacených půjček, které si stát vypůjčil na krytí deficitů a nesplacených úroků těchto půjček. [30]

Státní dluh lze rozdělit na:

I. „Dluh domácí a dluh zahraniční (podle místa vzniku dluhového nástroje)

Domácí dluh je tvořen:

- *státními pokladničními poukázkami,*
- *střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy vydanými na domácím trhu,*
- *dalšími domácími instrumenty, např. přijatými krátkodobými zápůjčkami a úvěry, zápůjčnými facilitami ve formě repo-operací a státem vydanými směnkami.*

Zahraniční dluh je složen:

- *střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy vydanými na zahraničních trzích denominovanými v cizích měnách,*
- *přijatými úvěry od Evropské investiční banky či jiné mezinárodní instituce,*
- *směnkami vydanými k úhradě členství v IBRD a EBRD.*

II. Dluh obchodovatelný a dluh neobchodovatelný (podle obchodovatelnosti na finančních trzích)

Obchodovatelný dluh: státní pokladniční poukázky, střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy, případně ostatní zdroje krytí.

Neobchodovatelný dluh: Tento dluh tvoří přijaté zápůjčky a úvěry od mezinárodních finančních institucí (např. Evropské investiční banky) a i spořicí státní dluhopisy, které ministerstvo poskytuje drobným investorům.“ [31]

2.1.6.3 Státní rozpočet

Státní rozpočet slouží k financování a k zabezpečení všech funkcí státu. Rozpočet je přehled příjmů a výdajů během jednoho roku tzv. rozpočtovém roku. [32] Státní rozpočet plní 3 funkce. První z nich je alokační, kde tato funkce rozděluje peněžní prostředky na funkci státu. Druhou funkcí je redistribuční. Ta přerozděluje prostředky mezi občany, aby tak snížila sociální nerovnosti. Stabilizační funkce se stará o stálý vývoj ekonomiky za pomoci nastavení příjmů a výdajů. [33]

Proces návrhu a schválení

1. Příprava

Rada a Parlament si vytyčí priority a Komise vypracovává návrh rozpočtu. Návrh musí nejdéle do 1. září předat Radě a Parlamentu.

2. Schvalování

Rada stanoví svůj postoj a předá ho do Parlamentu nejpozději do 1. října.

3. Vyhodnocení, čtení parlamentu

Parlament do 42 dnů zareaguje a postoj Rady přijme, neučiní žádné rozhodnutí a to znamená, že je rozpočet považován za schválený s konečnou platností nebo Parlament přijme pozměňovací plán. Změněný návrh je tak poslán zpět Radě a Komisi a je svolán dodací výbor.

4. Realizace a hodnocení

Dohadovací výbor má 21 dní na dohodnutí se na společném návrhu. Rozhodnutí je přijímáno způsobilou majoritou Rady a zástupců Parlamentu.

Pokud se v 21 dnech nedojde k dohodě na společném návrhu. Komise je povinna doložit nový plán rozpočtu. Pokud se v této lhůtě Parlament a Rada dohodnou, mají ode dne přijetí 14 dnů na schválení návrhu. [34]

Vyhodnocení o plnění státního rozpočtu

Po skončení roku a vytváří státní závěrečný účet, který pojednává o výsledcích rozpočtového hospodaření minulého roku. Výsledky jsou z jednotlivých kapitol, státních fondů, územních rozpočtů, aj.

Vyrovnaný a nevyrovnaný státní rozpočet

Státní rozpočet může být vyrovnaný a nevyrovnaný. Vyrovnaným se stává, když jsou příjmy stejné jako výdaje. Nevyrovnaným se rozpočet stává dvěma způsoby. Rozpočet může být přebytkový, tj. když příjmy jsou větší než výdaje, nebo deficitní, když výdaje jsou větší než příjmy. [35]

Příjmy jsou tvořeny:

- *„výnosy daní včetně příslušenství,*
- *pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně penále,*
- *výnosy z podílu na clech, který je podle práva Evropské unie ponechán členským státům úhradu nákladů spojených s jejich výběrem a výnosy ze sankcí a úhrad exekučních nákladů v celním řízení, ,*
- *příjmy z činnosti organizačních složek státu a odvody příspěvkových organizací,*
- *odvod zbývajícího zisku České národní banky,*
- *aj.“ (Zákon č. 218/2000 Sb.)*

Nejvyšší příjmovou položkou jsou daně. Další položkou jsou nedaňové příjmy, které jsou např. poplatky, příjmy z pronájmu majetků apod. Tyto daňové a nedaňové příjmy patří mezi běžné. Další skupinou jsou kapitálové příjmy, mezi které patří například příjmy z prodeje majetků, příjmy z investování, dotace aj. [36]

Výdaje státního rozpočtu:

- *„výdaje na činnost organizačních složek státu a výdaje na činnost příspěvkových organizací v jejich působnosti, aj. výdaje na dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, ostatní sociální dávky,*

výdaje na podporu v nezaměstnanosti, podporu při rekvalifikaci a na aktivní politiku zaměstnanosti,

- *dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávným celkům na jinou než podnikatelskou činnost,*
- *dotace a návratné finanční výpomoci právnickým a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost,⁷⁾*
- *dotace spolkům⁸⁾ a příspěvky politickým stranám*
aj. “ (Zákon č. 218/2000 Sb.)

Rozpočtové zásady

Rozpočtové zásady vznikaly v průběhu let na základě zkušeností při sestavování státního rozpočtu a rozpočtového procesu. Níže uvedené zásady patří mezi všeobecné zásady a zmíněny jsou pouze pár z nich.

1. *zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu,*
2. *zásada včasnosti rozpočtu,*
3. *zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu,*
4. *zásada úplnosti rozpočtu,*
5. *zásada jednotnosti rozpočtu,*
6. *zásada přehlednosti rozpočtu,*
7. *zásada neúčelovosti příjmů a účelovosti výdajů veřejných rozpočtů,*
8. *zásada dlouhodobé vyrovnanosti veřejných rozpočtů,*
9. *zásada veřejnosti rozpočtu,*
10. *zásada efektivnosti a hospodárnosti rozpočtu,*

A další. [35]

Výdaje se dělí podle ekonomického hlediska stejně jako u příjmů do běžných a kapitálových výdajů. Mezi běžné výdaje patří neinvestiční nákupy, výdaje na platy, důchody, podpora v nezaměstnanosti, ostatní sociální dávky, státní dluh aj. Mezi kapitálové výdaje řadíme investiční nákupy, transfery podniků, transfery veřejným rozpočtům, atd. Vybrané ukazatele státního rozpočtu. [37]

3 PRATICKÁ ČÁST

Pro praktickou část si autorka zvolila analýzu čtyř států Evropské unie, které rozebrala podrobněji. Detailněji se zaměřila na Českou republiku a zbytkem analýzy byl zaměřen na Slovensko, Německo a Španělsko. U těchto čtyř států proběhla analýza jejich makroekonomických ukazatelů se zaměřením na rok 2019. U každého z výše zmíněného státu bylo vytvořeno závěrečné shrnutí ekonomické situace.

Druhý díl praktické části se zaměřil na státy Evropské unie a jejich umístění v žebříčcích makroekonomických ukazatelů. Zanalyzovány byly tyto indikátory: HDP, inflace, nezaměstnanost a vládní dluh.

3.1 Analýza vybraných států

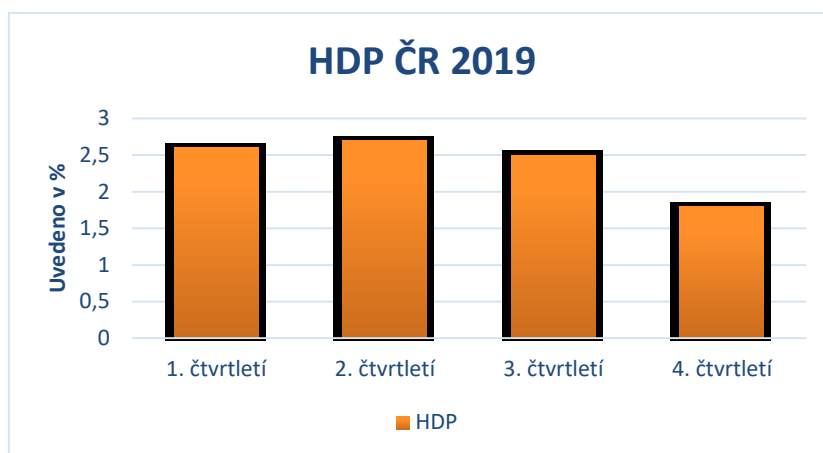
První díl praktické části popisuje vývoj ekonomických ukazatelů v roce 2019. Analýza byla provedena ve čtvrtletních údajích nebo za celý rok. Jako první se práce zaměřila na Českou republiku, poté na Slovensko, Německo a jako poslední na Španělsko.

3.1.1 Česká republika

Česká republika je členem Evropské unie od 1. května roku 2004. V tomto roce se stala součástí EU spolu s dalšími devíti státy a z toho s dvěma sousedními státy - Slovenskem a Polskem. Česká republika není nadále členem eurozóny.

3.1.1.1 HDP

Hodnoty HDP uvedeného níže byly měřeny meziročně. Znamená to tedy, že hodnota HDP v roce 2019 byla porovnána se stejným čtvrtletím roku 2018 ve stálých cenách.

Obrázek 2, graf vlastního zpracování, data získána z <https://data.oecd.org/>

1. Čtvrtletí – 2,6 %

První čtvrtletí znamenalo pro Českou republiku nárůst HDP o 2,6 %, který byl stejný v přechodném čtvrtletí a byl tvořen hlavně domácí poptávkou a zejména výdaji na konečnou spotřebu domácností i vládních institucí. V porovnání s ostatními státy EU, HDP v České republice rostl nadprůměrně.

2. Čtvrtletí - 2,7 %

Ve druhém čtvrtletí se HDP meziročně zvýšil o 2,7 %, domácí poptávka byla tentokrát ovlivněna především odvětvím služeb a pozitivní bilancí mezinárodního obchodu. V dalších zemích EU se růst HDP spíše zpomaloval.

3. Čtvrtletí - 2,5 %

Ve třetím čtvrtletí HDP se dostal meziročně na 2,5 %, a to bylo ovlivněno převážně investiční aktivitou. Meziroční růst v Česku se nadále držel nad průměrem států EU.

4. Čtvrtletí -1,8 %

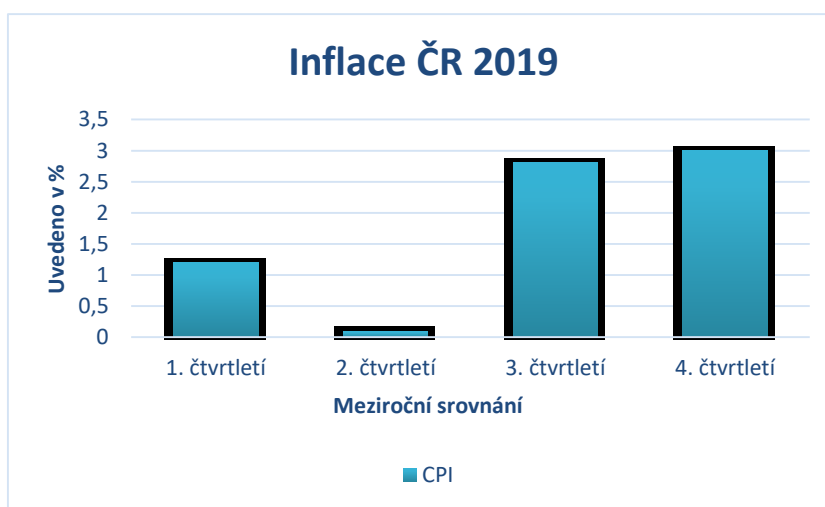
V posledních třech měsících HDP meziročně vzrostl na 1,8 %. Růst se zpomaloval a to především ve zpracovatelském průmyslu. Poptávka byla ovlivněna rostoucí spotřební výdaji domácností a výdaji na tvorbu fixního kapitálu.

Růst HDP se v roce 2019 zpomalil a HDP byl o 2,4 % vyšší než v roce 2018. Růst se projevoval ve všech odvětvích a nejvíce k růstu přispěla oblast informačních a komunikačních činností, činností v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké, technické a

administrativní činnosti. Nejvíce výdělečné odvětví bylo obchod, doprava, ubytování a pohostinství. [1] (ČSÚ, 2020)

3.1.1.2 Inlace

Inlace České republiky byla vyjádřena přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen. Procentuální změna byla vyjádřena změnou průměrné cenové hladiny čtvrtletí roku 2019 k čtvrtletí roku 2018.

Obrázek 3, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.czso.cz/>

1. Čtvrtletí

Oproti 4. čtvrtletí roku 2018 vzrostly spotřebitelské ceny o 1,2 % a v meziročním srovnání vzrostly o 2,7 %.

Mezičtvrtletní hodnoty byly ovlivněny převážně zvýšenou cenou v oddílech bydlení, cenou potravin, cenou rekreací a kultury. Cena elektřiny stoupla o 6,7 %, zemní plyn o 2,5 %, teplá voda o 3,4 %. Z potravin nejvíce vzrostla cena brambor o 32 % a cena zeleniny o 13,8 % a vzrostly také ceny s dovolenými o 11,6 %. Naopak ceny se snížily v odvětví odívání a obuví a také v dopravě, především v oddílu pohonných hmot, kde jejich hodnota klesla o 6,8 %. Meziroční vývoj ovlivnilo hlavně zrychlení růstu cen v oddílech bydlení, rekreace a kultury, také v oddíle potravin a

nealkoholických nápojů, alkoholických nápojů, tabáku a zpomalení cenového poklesu obuvi.

2. Čtvrtletí

Rozdíl s 1. čtvrtletím činil ve 2. čtvrtletí 0,7 % a v meziročním porovnání spotřebitelské ceny vrostly o 0,1 %.

Hodnoty spotřebitelských cen v meziměsíčním porovnání vzrostly díky zvýšení cen potravin a nealkoholických nápojů, dopravy a oddílu bydlení. Cena elektřiny vzrostla o 2,5 %, zemní plyn o 0,8 % a ceny nájemného o 0,7 %. Dále pak vzrostla cena pohonných hmot a olejů o 5,9 % a u potravin vzrostla cena zeleniny o 6,1 % a brambor až o 16,2 %. Snižování cen se projevilo v oddílu rekreace a kultury, kde se ceny dovolených snížily o 5,5 %.

K meziročnímu vzrůstu došlo převážně zvýšením cen potravin a nealkoholických nápojů a také bydlení. Pomalý vzrůst cen nastal u alkoholických nápojů, tabákových výrobků, rekreace a kultury.

3. Čtvrtletí

Spotřebitelské ceny vzrostly ve 3. čtvrtletí o 0,6 % a v meziročním hodnocení vzrostly spotřebitelské ceny o 2,8 %.

V tomto čtvrtletí se v mezičtvrtletním období zvýšily ceny skoro ve všech oddílech spotřebního koše a nejvíce v oddílech rekreace a kultura, kde se ceny pronájmů zvýšily až o 21,4 %. Zvýšily se také ceny elektřiny a teplé vody. Naopak ceny klesly u olejů a tuků, ovoce a také zeleniny, která klesal o 9 %.

Meziroční vývoj ovlivnil růst cen v oddílech potravin, rekreace a kultury a pomalejší zvyšování cen nastalo v bydlení.

4. Čtvrtletí

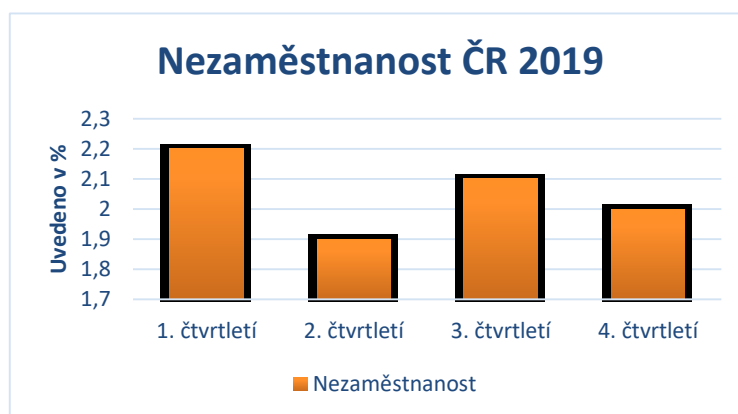
V posledním čtvrtletí roku 2019 v meziročním srovnání se spotřebitelské ceny navýšily o 3 % a mezi čtvrtletně o 0,4 %.

Ve 4. čtvrtletí vzrostly opět ceny potravin a nealkoholických nápojů a přidalo se i zvýšení cen odívání a obuvi. Růst cen se projevil u ovoce, kde vzrostly až o 8,6 % a u masa o 2,5 %. O celé 4,9 % vzrostla cena oděvů a o 3,1 % obuvi. Elektřina v tomto čtvrtletí stoupla o 1,2 %. Snižování cenové hladiny se naopak projevilo v oddílu rekreací a kultury, kde cena klesla o 17,1 %.

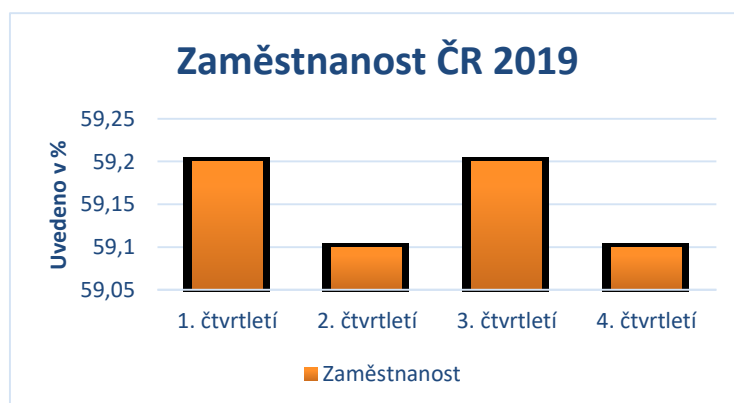
Oproti loňskému roku vzrostly spotřebitelské ceny o 3 % a to bylo způsobeno zrychlením především růstu cen u potravin a nealkoholických nápojů a zpomalením cenového růstu u odívání a obuvi. [2] (ČSÚ, 2020)

3.1.1.3 Zaměstnanost a nezaměstnanost

Informace k hodnotám nezaměstnanosti a zaměstnanosti byly získávány z výsledků Výběrového šetření pracovních sil. Ve čtvrtletních údajích byly sepsány kraje a věkové kategorie, kterých se zaměstnanost a nezaměstnanost dotkla nejvíce.

Obrázek 4, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.czso.cz/>

Obrázek 5, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.czso.cz/>

1. Čtvrtletí

Míra zaměstnanosti: 59,2 %

Míra zaměstnanosti v prvním kvartále tvořila 59,2 %, což je třetí největší hodnota od roku 2004, kdy ČR vstoupila do Evropské unie. Nejvíce zaměstnaných lidí mělo mezi 30 až 44 lety a nejvíce z nich pracovalo ve službách (1290,4 tisíc). Celkově v službách pracovalo 3 186,5 tisíc lidí a o více než o 1 milion lidí méně pracovalo v průmyslu a stavebnictví. Z regionálního hlediska nejvíce zaměstnaných lidí bylo v Praze a v Středočeském kraji.

Míra nezaměstnanosti: 2,2 %

Nezaměstnanost činila 2,2 %, to čítalo 109 700 osob. Nejvíce nezaměstnaných lidí bylo ve věku 35 až 44 let. Tato kategorie čítala 25,3 tisíc lidí a s počtem 22,7 tisíc nezaměstnaných následovala věková skupina v rozmezí 45 až 54 let. Nejvíce lidí bez práce bylo v Moravskoslezském kraji s počtem 22 700 a také v Jihomoravském kraji s počtem 15 500 osob.

2. Čtvrtletí

Míra zaměstnanosti: 59,1 %

V druhém čtvrtletí míra zaměstnanosti klesla o 0,1 % a tedy o necelých deset tisíc lidí. Zaměstnanost klesla skoro ve všech věkových kategoriích až na věkovou skupinu 45-59 let, kde naopak zaměstnanost stoupla. Pokles se pouze jemně dotkl hlavního města Prahy a naopak v Středočeském kraji stoupl počet zaměstnaných o 5100. Největší pokles byl zaznamenán v Ústeckém a v Jihomoravském kraji.

Míra nezaměstnanosti: 1,9 %

Oproti prvnímu čtvrtletí nezaměstnanost ve druhém klesla a to o 0,3 % a to je v přepočtu 102 400 osob. Úpadek se nejvíce projevil v Ústeckém, Jihomoravském a Olomouckém kraji. Největší změna nastala v kategorii 45 až 54 let, kde nezaměstnaných ubylo až o 5 tisíc.

3. Čtvrtletí

Míra zaměstnanosti: 59,2 %

Ve třetím čtvrtletí naopak počet zaměstnaných vzrostl o deset tisíc. Tento počet se nejvíce projevil v sektoru služeb a nejvíce nárůst pocítil Moravskoslezský a Středočeský kraj. Počet pracujících se opět zvýšil ve věkové kategorii 45-59 let (1 963,8 tisíc).

Míra nezaměstnanosti: 2,1 %

Nezaměstnanost ve třetím čtvrtletí vzrostla na 2,1 % a vzrostla převážně v regionu Ústeckým o téměř 5 tisíc osob, Královehradeckým o 1,9 tisíc a v kraji Zlínském o 2,6 tisíc. Počet nezaměstnaných se zvýšil ve všech věkových kategoriích a nejvíce ve věku od 35 let a více.

4. Čtvrtletí

Míra zaměstnanosti: 59,1 %

Zaměstnanost oproti předchozímu čtvrtletí lehce upadla. Tento malý úpadek se projevil například v Jihočeském nebo Moravskoslezském kraji. Počet zaměstnaných se zvýšil u ve věkové kategorii 15-24 let.

Míra nezaměstnanosti: 2 %

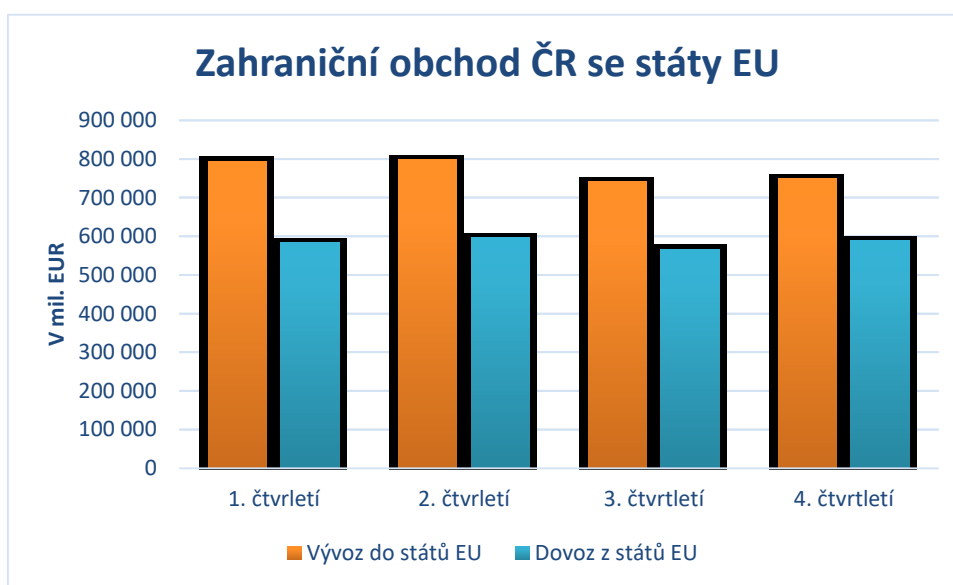
Nezaměstnanost v posledním čtvrtletí klesla na 2 %. Počet nezaměstnaných klesl ve všech krajích a nejvíce v Ústeckém kraji a to téměř o 4 000 lidí. Nejvyšší pokles byl u nezaměstnaných ve věku 30 až 34 let.

Zaměstnanost v České republice v roce 2019 se v průběhu roku pohybovala mezi 59,1 - 59,2 %. Celková nezaměstnanost za rok 2019 činila 2,05 % a v roce 2018 2,25 %. Nejvíce zaměstnaných lidí bylo v Praze, Středočeském a poté Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Nejvíce zaměstnaných lidí mělo 35 až 44 let. Přes 3 mil. lidí pracovalo ve službách, 2 mil. v průmyslu, z toho 1,45 mil. lidí v zpracovatelském průmyslu a zbytek a přes 100 tisíc lidí pracovalo v zemědělství. Nezaměstnanost v roce 2019 byla velmi nízká. Ve druhém čtvrtletí klesla až na 1,9%. Nejvíce nezaměstnaných osob se nacházelo v Moravskoslezském

kraji, dále v Jihomoravském a Ústeckém kraji. Nejvíce nezaměstnaných osob bylo ve věkové hranici 35 až 44 let a více bylo nezaměstnaných žen než mužů. [3] (ČSÚ, 2020)

3.1.1.4 Zahraniční obchod

Zahraniční obchod 2019 byl porovnáván s rokem 2018. Zvlášť byl porovnán dovoz a zvlášť také vývoz a to vždy po čtvrtletních údajích. Po odečtení částky odvozu od vývozu, byla zjištěna obchodní bilance pro rok 2019.

Obrázek 6, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.czso.cz/>

1. Čtvrtletí

Vývoz do států EU: 794 796 mil. Kč

V roce 2019 v prvním čtvrtletí tvořil vývoz 794 796 milionů korun. V porovnání s rokem 2018 a jeho prvním čtvrtletím byl nárůst o 34 000 milionů korun. Nejvíce se vyvážely výrobky zpracovatelského průmyslu (95,4 %) a to především motorová vozidla, která tvořila 28,9 %. Druhou nejvíce vyváženou položkou byly stroje a zařízení, které tvořily 10,8 % celkového vývozu do EU a podobně na tom byly i počítače, elektronické a optické přístroje a ostatní elektronická zařízení. Potravinářské výrobky formovaly 3,1 % celkového vývozu.

Dovoz do států EU: 584 533 mil. Kč

První čtvrtletí roku 2019 znamenalo pro dovoz oproti roku 2018 nárůst o necelých 6 000 mil korun. Největší dovozovou položkou byla motorová vozidla, která čítala 18,9 % a 110 420 mil. korun a zpracovatelský průmysl tak sčítal 84,7 %. Dále jsme ve velkém množství dováželi stroje a zařízení s 10,3 % a základní kovy s 9,5 %. Do České republiky se v tomto čtvrtletí dovezly potravinářské výrobky v hodnotě 32 451 mil. korun.

Bilance: 210 263 mil. Kč

2. Čtvrtletí

Vývoz do států EU: 798 661 mil. Kč

Vývoz ve druhém čtvrtletí vzrostl a to o 3 865 mil. Kč a oproti čtvrtletí předchozího roku se zvýšil o 22 128 mil Kč. Vývoz motorových vozidel se zvedl na 29,3 % a celkový zpracovatelský průmysl se vyšplhal na 95,6 % z celkového dovozu. Na druhém místě zůstávají počítače a přístroje s 10 % a také potravinářská výroba zůstává stejně na 3,1 %.

Dovoz do států EU: 597 559 mil. Kč

Oproti minulému čtvrtletí se dovezly do České republiky výrobky v hodnotě o více jak 13 026 mil. Kč a oproti loňskému roku stejného čtvrtletí se navýšil dovoz o 8 622 mil. Kč. Výrobky zpracovatelského průmyslu dělaly 95,6 % a do České republiky se přivezlo více motorových vozidel v částce 7 498 mil. Kč

Bilance: 201 101 mil. Kč

3. Čtvrtletí

Vývoz do států EU: 741 788 mil. Kč

Ve třetím čtvrtletí se vývoz zvýšil o 30 274 mil. Kč oproti čtvrtletí minulého roku a oproti druhému čtvrtletí roku 2019 vývoz klesl o 56 873 mil. Kč. Pokles nastal ve všech oddílech a největší byl u motorových vozidel, kde činil téměř 42 000 mil. Kč.

Dovoz do států EU: 566 619 mil. Kč

Dovoz se zvýšil o 2 110 mil Kč ve srovnání s rokem 2018 a v porovnání s druhým čtvrtletím se snížil až o 30 940 mil Kč. V tomto čtvrtletí se naopak méně dováželo motorových vozidel, počítačů a jiných strojů.

Bilance: 175 169 mil. Kč

4. Čtvrtletí

Vývoz do států EU: 749 644 mil. Kč

Rozdíl vývozu se třetím čtvrtletím tvořil kladné číslo a to 7 856 mil. Kč a rozdíl se stejným čtvrtletím předchozího roku byl záporný s číslem 41 355 mil. Kč. Vývozní výrobky zpracovatelského průmyslu se snížily, jako například tabákové výrobky, nebo pryžové a plastové výrobky. Naopak i přes snížení vývozu oproti předchozímu čtvrtletí vzrostl vývoz motorových vozidel a také počítačů a jiných přístrojů.

Dovoz do států EU: 588 698 mil. Kč

V porovnání s rokem 2018 se dovoz snížil o 27 146 mil. Kč a s předchozím měsícem se zvýšil o 22 079 mil. Kč. Dováželo se do ČR více farmaceutických výrobků, oděvů, kulturní a rekreační produkty a produkty pro kulturní zařízení.

Bilance: 160 946 mil. Kč [4] (ČSÚ, 2020)

Celková obchodní bilance (i mimo státy EU).

Celkový dovoz	4 061 953 551 tis. Kč
Celkový vývoz	4 563 293 020 tis. Kč
Celková bilance	501 339 469 tis. Kč

Celkový dovoz za rok 2019 tvořil přes 4 biliony Kč a celkový vývoz přes 4,5 bilionu Kč. Celková bilance byla teda kladná a její částka byla 501,34 mld. Kč. Do států EU se vyvezly

z ČR zboží a služby v hodnotě 3 814 mld. Kč a ze států EU se dovezlo zboží a služby v hodnotě 2 552 mld. Kč. Nejvíce se dovážely i vyvážely motorová vozidla a také počítače, elektronické a optické přístroje. Největší obchodní partner České republiky bylo Německo a dalším význačným partnerem byla Čína. Velmi důležitými partnerskými státy byly země EU a to hlavně Slovensko, Itálie, Francie a Ruská federace. (MPO, 2020)

3.1.1.5 Státní rozpočet

U státního rozpočtu byly uvedeny hodnoty příjmů a hodnoty výdajů. Uvedeny byly také s hodnotou plnění, tedy jak se skutečný rozpočet lišil od plánovaného rozpočtu. Hodnoty poté byly porovnány s rokem 2018

Příjmy	1 523,23 mld. Kč
Výdaje	1 551,74 mld. Kč
Přebytek/schodek	-28,52 mld. Kč

Daně tvořily největší část příjmových položek a to s částkou 1 314,41 mld. Kč z celkových příjmů 1 523,23 mld. Kč s plněním 101,8 %. Z daňových příjmů se z HDP vybralo 291,32 mld. Kč. V loňském roce daňové příjmy čítaly 1 240,37 mld. Kč. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery poté činily za rok 2019 208,82 mld. Kč.

Výdaje České republiky se vyšplhaly na 1 551,74 mld. Kč s plněním na 101% a v loňském roce byly nižší téměř o 151 000 mld. Kč. Běžné výdaje, jako jsou platy nebo neinvestiční nákupy apod., formovaly 1 412,48 mld. Kč.

Schodek v roce 2019 se rovnal 28,52 mld. Kč. Pro porovnání, v roce 2018 činil 3,47 mld. Kč, tedy jednu devítinu schodku roku 2019. [5] (MFCR, 2020)

3.1.1.6 Státní dluh

Státní dluh České republiky byl níže popsán a rozdělen do domácího dluhu a do dluhu zahraničního. U tohoto rozdělení byly vyhodnoceny nejvyšší položky obou dluhů, které byly podrobněji popsány. Celkový dluh byl porovnán s dluhem roku 2018.

Celkový dluh	1 640,2 mld. Kč
Domácí dluh	1 437,4 mld. Kč
Zahraniční dluh	202,8 mld. Kč

Česká republika se v roce 2019 zadlužila do výše 1 640,2 mld. Kč, který byl o 17,8 mld. větší než v roce 2018. 1 437,4 mld. Kč spadalo do domácího dluhu a zbytek pak tvořil zahraniční dluh. Největší částku domácího dluhu tvořily střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na domácím trhu v hodnotě 1 419,2 mld. Kč. Zahraniční dluh byl v sumě 202,8 mld. Kč a velkou část tvořily opět střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy, ale tentokrát vydané na zahraničních trzích. Ty měly hodnotu 152,9 mld. Kč. [6] (MFCR, 2020)

3.1.1.7 Shrnutí ekonomické situace za rok 2019

Ekonomika České republiky se v roce 2019 zpomalovala. Hrubý domácí produkt se vývojově zvolňoval a v porovnání s rokem 2018 vzrostl o 2,4 %. Růst byl hlavně způsoben spotřebními výdaji a růstem v oblast informačních a komunikačních činností, činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti.

Spotřebitelské ceny rostly po celý rok. Za rok 2019 rostla ceny elektřiny, teplé vody, zemního plyn. Naopak po celý rok klesaly ceny oděvů a obuvi.

Nezaměstnanost se držela v roce 2019 na 2 % a tato hodnota byla jednou z nejnižších za dobu trvání České republiky v Evropské unii. Největší nezaměstnanost byla v Moravskoslezském, poté Ústeckém a Jihomoravském kraji a nejvíce nezaměstnaných bylo ve věku 35 až 44 let. Míra zaměstnanosti byla v roce 2019 jedna z nejvyšších a v prvním

čtvrtletí dokonce nejvyšší od vstupu do EU. Nejvíce zaměstnaných lidí bylo v Praze a Středočeském kraji.

Z České republiky se do států EU dovezlo zboží a služby za 2 552,11 mld. Kč a z těchto států se přivezly do ČR výrobky a služby v hodnotě 3 814,33 mld. Kč. Bilance poté činila 1 262,22 mld. Kč. Celkový vývoz sčítal 4 563,3 mld. Kč a celkový dovoz 4 061,95 mld. Kč. Česká republika nejvíce vyvážela automobily a ty se i nejvíce dovážely. Hlavními obchodními partnery pro ČR bylo Německo, Čína, Slovensko a další.

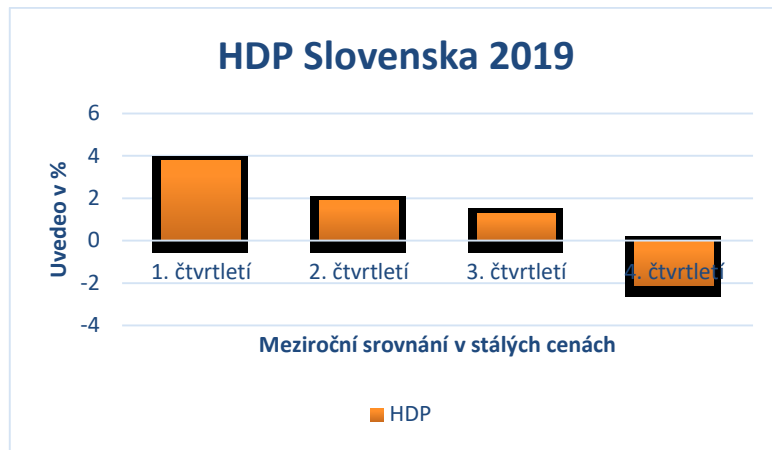
Příjmy a výdaje státního rozpočtu společně tvořily schodek v částce 28,52 mld. Kč. Na daních se vybralo 1 314,41 mld. Kč a dohromady příjmy tvořily 1 523,23 mld. Kč. Dluh České republiky se dostal na sumu 1640,2 mld. Kč a byl tak o 17,8 mld. Kč větší než v roce 2018.

3.1.2 Slovensko

Slovensko se stalo součástí Evropské unie ve stejný den jako Česká republika - tedy 1. května roku 2004. Na rozdíl od České republiky je Slovensko také členem Eurozóny a to přesně od začátku roku 2009.

3.1.2.1 HDP

HDP Slovenska bylo měřeno meziročně v stálých cenách. Hrubý domácí produkt byl měřen meziročním srovnáním ve čtvrtletních údajích roku 2018 a roku 2019. Byly zde uvedeny odvětví, ve kterých byly zaznamenány největší změny.

Obrázek 7, graf vlastního zpracování, data získána z <https://slovak.statistics.sk/>

1. Čtvrtletí - 21 707,5 mil. EUR, 3,8 %

Oproti 1. čtvrtletí roku 2018 vzrostlo HDP o 1 386 mil. EUR v hodnotě 3,8 % a v porovnání s předchozím čtvrtletím (4. čtvrtletí 2018) kleslo HDP o 1 402 mil. Kč. Pokles byl nevýraznější ve stavebnictví a mírný pokles nastal také v odvětví velkoobchodu, maloobchodu a u motorových vozidel.

2. Čtvrtletí - 23 640,2 mil. EUR, 1,9 %

Hodnota HDP byla nižší a hrubý domácí produkt rostl pomaleji, meziročně o 1,9%. Rozdíl s druhým čtvrtletím roku 2018 tvořil 1 101 mil. EUR. HDP se zvyšoval téměř ve všech oblastech. Nejvíce však ve stavebnictví, velkoobchod a maloobchod, odborné, vědecké a technické činnosti a administrativě. Naopak pokles byl viditelný u průmyslové výroby, kde činil hrubý domácí produkt 723 mil. EUR.

3. Čtvrtletí - 24 561,3 mil. EUR, 1,3 %

Ve třetím čtvrtletí se růst ještě více zpomaloval a změna tak činila 1,3 %. Meziroční rozdíl čítal 811 mil. EUR. Nárůst oproti přechozímu čtvrtletí byl význačný v oblasti stavebnictví a vzrostl až o 870 mil. EUR. Menší pokles naopak tvořil sektor odborné, vědecké a technické činnosti.

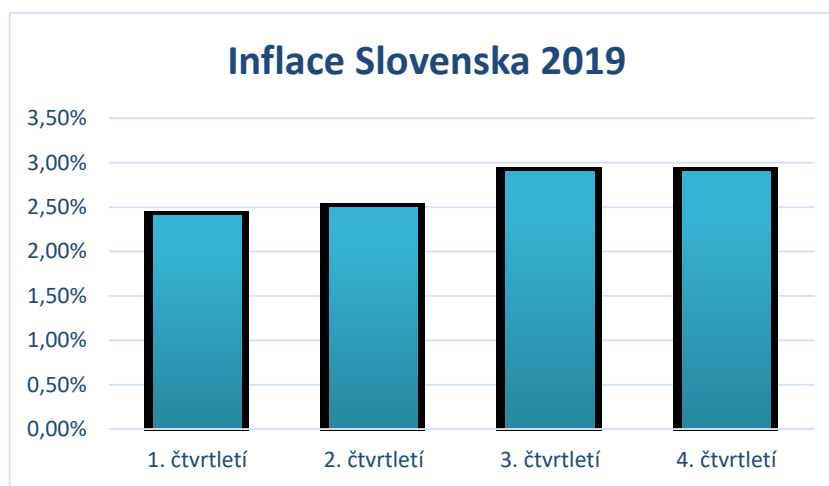
4. Čtvrtletí - 24 268,0 mil. EUR - 2,1 %

HDP meziročně vzrostl o 2,1 % v porovnání s čtvrtletím předchozího roku, kdy byl HDP v roce 2019 o 1 159 mil. EUR větší. Mezičtvrtletní snížení částky se nejvíce projevilo v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, stavebnictví. Naopak se výrazně zvýšila částka za průmyslovou výrobu.

Růst slovenského HDP se v roce 2019 zpomalil a ve stálých cenách se zvýšil o 2,3 %. Růst ovlivňovala hlavně domácí poptávka. Ve třetím čtvrtletí vzrostl HDP pouze o 1,3 % a za rok 2019 měl objem v hodnotě 94 177 mil. EUR. Tato suma byla tvořena nejvíce odvětvím průmyslové výroby a poté veřejnou správou, obranou, vzděláním, zdravotnictvím a sociální pomocí. [7] (*ŠÚSR, 2020*)

3.1.2.2 Inflace

Inflace Česka byla zobrazena přírůstkem průměrného ročního indexu spotřebitelských cen, stejně jako u České republiky. Dále byly zmíněny odvětví, ve kterých nastaly největší změny v cenách.

Obrázek 8, graf vlastního zpracování, data získán z <https://tradingeconomics.com/>

1. Čtvrtletí – 2,4 %

V prvním čtvrtletí byla nejvyšší inflace v měsíci březen, kdy dosáhla na 2,7 % a byla tak o 0,3 % větší než v předchozím čtvrtletí.

2. Čtvrtletí – 2,5 %

Druhé čtvrtletí začalo propadem až na 2,3 %, ale v květnu se inflace opět vyšplhala na 2,7 % a v červnu klesla na 2,6 %.

3. Čtvrtletí – 2,9 %

Ve třetím čtvrtletí nešla inflace pod 2,8 % a v červenci a srpnu stoupla ještě o 0,1 % a to na 2,9 %.

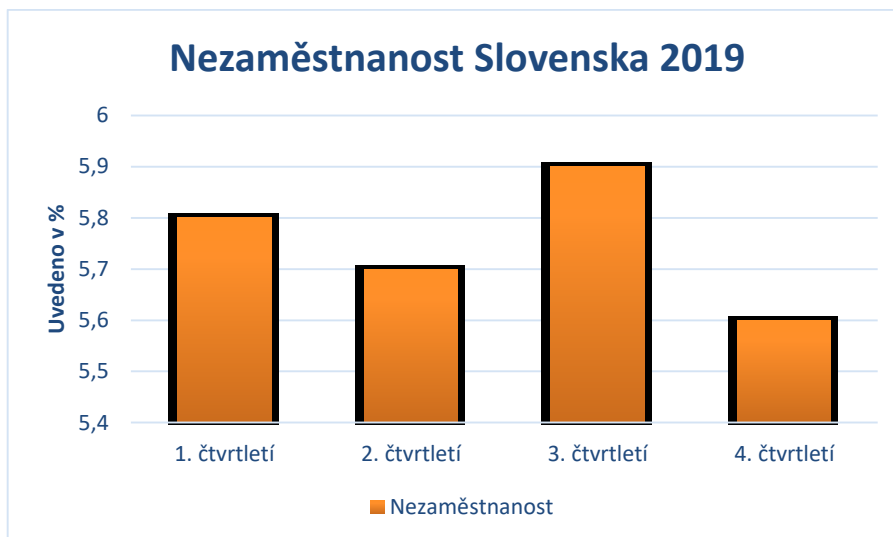
4. Čtvrtletí – 2,9 %

Až na malý propad v říjnu na 2,7 %, hodnoty v listopadu a v prosinci byly opravdu vysoké a vyšplhaly se až na 3 %.

Průměrná roční inflace činila 2,66 %. V roce 2019 se dostala nejvyšší hodnota listopadu a v prosinci na 3 %. Takto vysoká hodnota byla zjištěna naposledy v roce 2012. Po celý rok rostly ceny za rekreaci a kulturu a v prosinci tak činily 2,9 %. Dále ceny rostly za dopravu (z 3,6 % na 5,6 %), v hotelnictví a restauracích, ve vzdělání, komunikaci a zdraví. Naopak se zpomalil růst cen za potraviny a nealkoholické nápoje, bydlení a veřejné služby, alkoholické nápoje a tabák. Spotřebitelské ceny rostly měsíčně o 1,2 % což je nejvíce od roku 2012. [8] (*TRADING ECONOMICS, 2020*)

3.1.2.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost byla opět analyzována čtvrtletně. Zmíněna byla procentuálně a také početně. Uvedeny byly změny ve věkových kategoriích a v krajích, kterých se změna v mezičtvrtletní nezaměstnanosti dotkla nejvíce.

Obrázek 9, graf vlastního zpracování, data získána z <http://statdat.statistics.sk/>

1. Čtvrtletí – 5,8 %

V prvním čtvrtletí roku 2019 se dostala nezaměstnanost až na 5,8 % a ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2018 se nezaměstnanost snížila o 158,2 tis. osob. Klesla téměř ve všech věkových kategoriích, kromě kategorie 55-59 let, kde se naopak zvýšila. Nezaměstnanost klesla nejvíce v Žilinském a Bratislavském kraji.

2. Čtvrtletí – 5,7 %

Ve druhém čtvrtletí nezaměstnanost klesala a meziročně se snížila o 26,5 tis. osob. Nezaměstnanost klesala taktéž téměř ve všech věkových kategoriích až na kategorii 60 let a více. Pokles se nejvíce projevil v Bratislavském a Košickém kraji.

3. Čtvrtletí – 5,9 %

Oproti stejnému čtvrtletí roku 2018 se pokles nezaměstnanosti zpomalil a dostal se tak na 5,9 %. Růst nezaměstnanosti byl nejvýraznější ve věkových kategoriích 15-24 let a 60 let a více. Nejvýraznější pokles byl v Košickém kraji.

4. Čtvrtletí – 5,6 %

V posledních třech měsících roku 2019 byl stálý pokles v nezaměstnanosti a dostal se na hodnotu 5,6 %. Tento pokles se tak nejvíce dotkl lidí ve věku 25 - 34 let a 55 - 59 let. Nejvíce zastihl pokles Košický kraj.

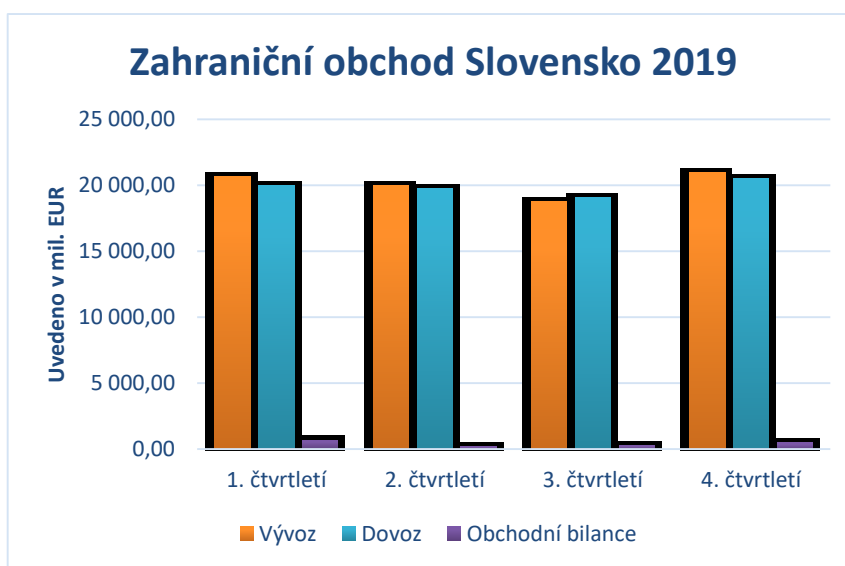
Nezaměstnanost v roce 2019 byla ve výši 5,8 % a byla tak nižší než v roce 2018 (6,6 %). Nejpočetnější skupinou nezaměstnaných lidí byly věkové kategorie 25-34 let a naopak

nejméně početnou skupinou byly osoby, které měli 55 a více let. Nejvíce nezaměstnaných osob bylo v Prešovském kraji a naopak nejméně nezaměstnaných osob se vyskytovalo v Bratislavském a Trenčínském kraji.

Od konce roku 2018 až do konce roku 2019 se zaměstnanost nedostala pod 68 %. Nejsilnější zaměstnanost přetrvávala v prvním čtvrtletí, kdy se vyšplhala na 68,6 % a jednalo se tak o 2 588 000 osob. Více zaměstnaných bylo mužů než žen a nejvíce zaměstnaných se nacházelo v Západním Slovensku. [9] (ŠÚSR, 2020)

3.1.2.4 Zahraniční obchod

Zahraniční obchod byl rozdělen opět do čtvrtletí a zvlášť byla analyzována situace obchodu se státy EU a zvlášť se státy i mimo EU. U roční analýzy byly uvedeny státy a výrobky, se kterými Slovensko obchodovalo nejvíce.

Obrázek 10, graf vlastního zpracování, data získána z <http://statdat.statistics.sk/>

1. Čtvrtletí

Dovoz – 20 009,8 mil. EUR

Vývoz – 20 695,4 mil. EUR

Bilance – 685,6 mil. EUR

2. Čtvrtletí

Dovoz – 19 780,9 mil EUR

Vývoz – 20 012 mil. EUR

Bilance – 231 mil. EUR

3. Čtvrtletí

Dovoz – 19 050,9 mil. EUR

Vývoz – 18 763,1 mil. EUR

Bilance – 287,7 mil. EUR

4. Čtvrtletí

Dovoz – 20 520,5 mil. EUR

Vývoz – 20 988,7 mil. EUR

Bilance – 468,3 mil. EUR

Dovoz do států EU - 53 285,8 mil. EUR

Vývoz do států EU - 67 856,3 mil. EUR

Bilance - 14 570,5 mil. EUR

Bilance se státy EU byla pro Slovensko kladná. Jako Česká republika i Slovensko mělo největší dovoz i vývoz s Německem. Dovoz i vývoz s Německem tak tvořily $\frac{1}{4}$ z celkového vývozu/dovozu do států EU. Druhé místo v společném obchodu získala Česká republika. K nám se ze Slovenska dovezlo zboží a služby v hodnotě 8 851,8 mil. EUR. Třetím nejvýznamnějším partnerem se v roce 2019 stalo Polsko. Pro představu tak vývoz i dovoz tvořil téměř jednu třetinu z dovozu a vývozu s Německem.

Celkový dovoz - 79 362,1 mil. EUR

Celkový vývoz - 80 459,5 mil. EUR

Celková bilance - 1 097,4 mil. EUR

V roce 2019 se dovezlo velké množství strojů, přístrojů a další el. zařízení. Tyto výrobky se do ČR přivezly v přepočtu za 26 432,1 mil. EUR. Dále se přivezla ve velkém množství vozidla, letadla a plavidla.

Nejdražší položku vývozu byla také vozidla, letadla a plavidla a druhé místo tvořily stroje, přístroje a další el. zařízení. Po těchto položkách se také ve velkém přepočtu vyvážel plast a kaučuk. Kromě států EU se dováželo do Slovenska ve větší míře z Ameriky, Číny a Švýcarska. [10] (*ŠÚSR, 2020*)

3.1.2.5 Státní rozpočet

Státní rozpočet Slovenska byl rozdělen na příjmy a výdaje a ty byly popsány podrobněji podle sekcí. Schodek byl poté srovnán se schodkem v roce 2018.

Příjmy	15 497 653 878 EUR
Výdaje	17 538 901 300 EUR
Přebytek/schodek	-2 041 247 422 EUR

Největší příjmy tvořily daně za výroby a služby. Činily celkově 9,28 mld. EUR a z toho byla daň z přidané hodnoty v částce 6,63 mld. EUR. Oproti roku 2018 příjmy stouply o 1,5 miliardy EUR. Daně z příjmů a kapitálového majetku čítaly 2,952 mld. EUR. Další významnou položku tvořily daně z mezinárodního obchodu a transakcí, ostatní daně a sankce uložené v daňovém konání. Další složkou byly poté nedaňové příjmy, granty a transfery.

Největší výdaje šly z obecné pokladní správy a tvořily dohromady 3,47 mld. EUR. Druhou nevyšší výdajovou položku tvořilo Ministerstvo vnitra SR a výdaje se v této sféře pohybovaly v hodnotě 2,46 mld. EUR. Slovensko poté vynaložilo nejvíce peněz v oboru Ministerstva práce, sociálních věcí a rodiny SR – 2,3 mld. EUR, Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova – 1,19 mld. EUR a dalších.

Příjmy a výdaje dohromady tvořily schodek, který činil 2,04 mld. EUR a byl tak o 68 342 560 EUR vyšší než v roce 2018. [12] (*MFSR, 2020*)

3.1.2.6 Státní dluh

Státní dluh Slovenska byl dostupný na stránkách ministerstva financí pouze k 30. září 2019. Dluh byl rozdělen do domácího a zahraničního dluhu a zmíněné byly nejvyšší položky.

Celkový dluh	44 060 881 tis. EUR
Domácí dluh	18 908 868 tis. EUR
Zahraniční dluh	26 152 013 tis. EUR

Státní dluh Slovenska se k 30. září dostal na 44, 06 mld. EUR a částka se tak význačně neliší od dluhu v roce 2018, jehož hodnota byla 44, 32 mld. EUR. Domácí dluh Slovenska se vyšplhal na 18, 9 mld. EUR. Největší položkou domácího dluhu byly dlouhodobé cenné papíry v hodnotě 16, 55 mld. EUR. Zahraniční dluh byl o téměř 8 mld. EUR vyšší a nejvyšší položkou byly dlouhodobé cenné papíry, které čítaly 20,94 mld. EUR. [11] (*MFSR, 2020*)

3.1.2.7 Shrnutí ekonomické situace za rok 2019

Růst ekonomiky Slovenska se v roce 2019 zpomaloval. HDP se ve třetím čtvrtletí dostalo na velmi nízkou hodnotu a to na 1,3 %.

Růst cenové inflace zůstal po celý rok okolo 3 % a tato hodnota tak byla nad průměrem eurozóny. Meziročně se tak zvýšily ceny. Ty se zvedly u dopravy, rekreace a kultury, také v hotelnictví, restauracích, ve vzdělání, komunikaci a zdraví. V roce 2019 rostly měsíčně významně spotřebitelské ceny o 1,2 %.

Nezaměstnanost v roce 2019 byla vysoká ve výši 5,8 %. Po celý rok klesala, avšak ve třetím čtvrtletí se pokles zpomaloval a dostala se tak i na 5,9 %. Nezaměstnaní lidé byli nejvíce ve věku 25 až 34 let a nejvyšší počet nezaměstnaných osob byl v Prešovském kraji. Naopak zaměstnanost tvořila 68 % a byla nejsilnější v Západním Slovensku.

Obchodní bilance Slovenska se státy EU činila 14 570,5 mil EUR. Nejvýznamnějšími obchodními partnery Slovenska byly: Německo, Česká republika a Polsko. Celková Obchodní bilance v roce 2019 byla ve výši 1097,4 mil. EUR. Dovoz byl z největší části tvořen dovozem vozidel, letadel a plavidel. Tyto položky se také nejvíce vyvážely ještě s elektronickými zařízeními.

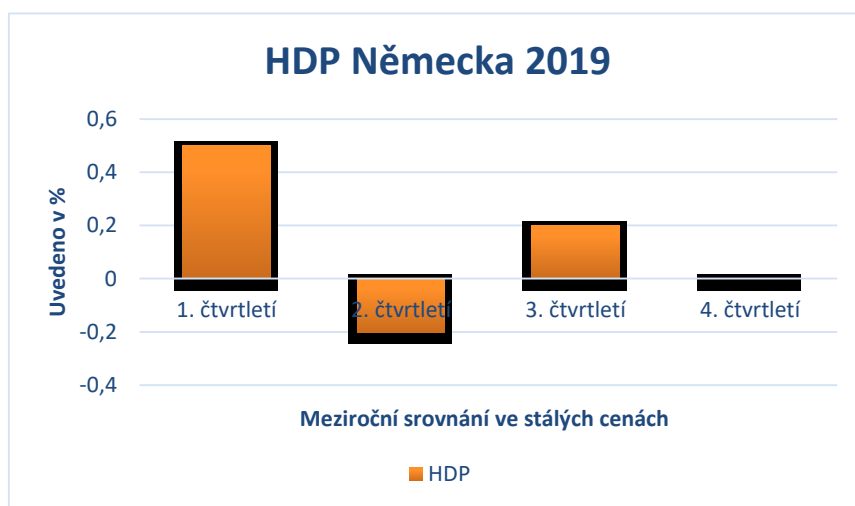
Státní dluh byl o něco menší než dluh v roce 2018. Jeho částka byla 44,061 mld. EUR a z toho přes 26 miliard EUR byl zahraniční dluh. Schodek státního rozpočtu činil 2 041 247 422 EUR a byl tak o 68 342 560 EUR vyšší než v roce 2018.

3.1.3 Německo

Německo bylo jedním ze zakládajících států Evropské unie. Spolu s Itálií, Francií, Lucemburskem, Belgií a Nizozemskem dali za vznik v roce 1958 Evropskému společenství uhlí a oceli. Německo je také členem eurozóny a to od ledna roku 1999.

3.1.3.1 HDP

Meziroční srovnání v stálých cenách bylo použito k měření HDP i pro Německo. Uveden je také peněžní rozdíl s předchozím čtvrtletím stejného roku. Byly zde i uvedeny změny v odvětvích, ve kterých proběhly největší změny.

Obrázek 11, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.destatis.de/>

1. Čtvrtletí - 843.6 miliard EUR, 0,5 %

V meziročním růstu se tempo HDP zvýšilo na 0,5 %, HDP v porovnání s předchozím čtvrtletím, který činil 860,5 miliard EUR, klesl o 16,9 miliard EUR. Pokles byl nejvýraznější v oblasti stavebnictví, v obchodu, dopravě, ubytování a potravinových službách, poté v průmyslové výrobě. Naopak HDP vzrostl v oblasti veřejných služeb, vzdělání a medicíny a také v majetkových službách.

2. Čtvrtletí - 845.1 miliard EUR, -0,2 %

HDP ve druhém čtvrtletí klesalo. Meziroční hodnota se dostala pod nulu číslem -0,2 %. Oproti 1. čtvrtletí HDP se navýšil o 1,5 miliard EUR. Růst pokračoval v sektoru stavebnictví a nově vzrostl HDP v oblasti obchodu, dopravy, ubytování a

potravinových službách. Růst se naopak zpomalil v obchodních službách ve veřejných službách, vzdělání a v oblasti medicíny.

3. Čtvrtletí - 864.0 miliard EUR, 0,2 %

Ve třetím čtvrtletí HDP zase začalo meziročně růst o 0,2 %. Mezičtvrtletní růst HDP pokračoval i ve třetím čtvrtletí, avšak byl o poznání větší než rozdíl mezi 1. a 2. čtvrtletím. Třetí čtvrtletí znamenalo pro HDP nárůst o 18,8 miliard EUR a nejvíce vzrostlo v sektoru obchodních služeb a také ve stavebnictví.

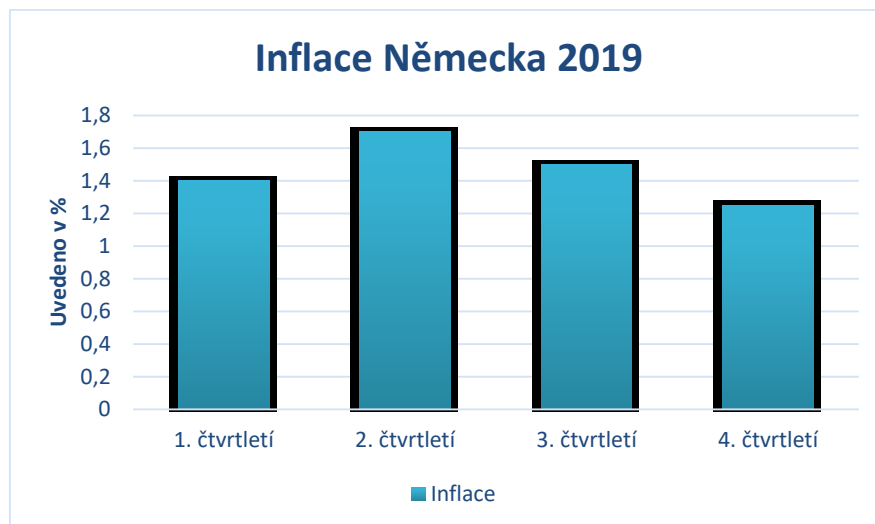
4. Čtvrtletí - 883.0 miliard EUR, 0,0 %

Ve čtvrtém čtvrtletí HDP meziročně nevzrostlo a drželo se na 0 %. Čtvrtletně o přibližně stejnou částku jako ve třetím období vzrostl HDP v posledním čtvrtletí. Jednalo se o 19 miliard EUR, které se nejvíce projevíly v oblasti stavebnictví. Ostatní oblasti zůstaly v podobných částkách jako ve třetím čtvrtletí.

HDP v roce 2019 v meziročních hodnotách klesal a růst se zpomalil na 0,6%. Ve druhém čtvrtletí se dokonce dostal na hodnotu -0,2 %. Celkový objem HDP za rok 2019 činil 3 345,8 miliard EUR a v předchozím roce HDP činil 3 344,4 miliard EUR. V mezičtvrtletních údajích byl nejvyšší nárůst HDP v oblasti stavebnictví, ochodu a dopravě. [13] (*DESTATIS, 2020*)

3.1.3.2 Inflace

Roční inflace Německa byla porovnána s hodnotou z roku 2018. Ve čtvrtletních údajích byly zmíněny vždy nejvyšší a nejnižší hodnoty.

Obrázek 12, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.tradingeconomics.com/>

1. Čtvrtletí – 1,4 %

Inflace v prvním čtvrtletí činila v průměru 1,4 % a za tyto tři měsíce neklesla pod 1,3 % a v únoru se hodnota vyšplhala na 1,5%.

2. Čtvrtletí – 1,7 %

Maximální hodnota padla v roce 2019 a v měsíci duben a vyšplhala se na 2 %. V druhém měsíci tohoto čtvrtletí klesla inflace o 0,6 % a v červnu opět začal růst.

3. Čtvrtletí – 1,5 %

Průměrná hodnota byla jen pouze o 0,03 % větší než v prvním čtvrtletí. V červenci inflace pořád rostla až na 1,7 % a další dva měsíce spadla na 1,2 %.

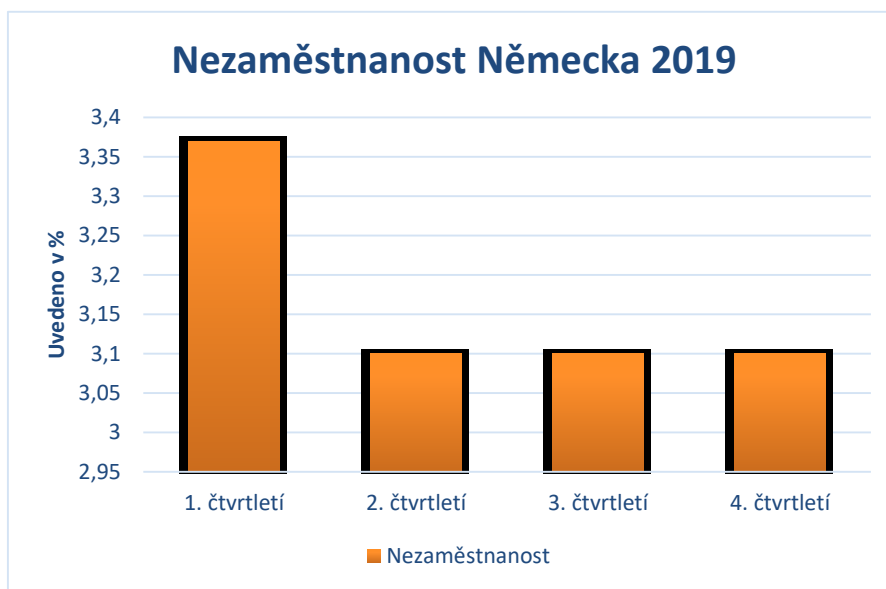
4. Čtvrtletí – 1,25 %

V posledním čtvrtletí se inflace držela na 1,1 % a tato hodnota byla za celý rok tou nejnižší. V posledním měsíci tohoto roku se hodnota dostala na 1,5 %.

Inflace v Německu dosáhla na 1,4 %. Po celý rok rostly význačně ceny téměř ve všech sektorech. Nejvíce však rostly ceny alkoholických nápojů a tabáku, ubytování, vody, elektřiny, plynu a dalších paliv. Naopak ceny se snížily v oblasti vzdělání a komunikace a informačních technologií. [14] (DESTATIS, 2020), [15] (TRADINGECONOMICS, 2020)

3.1.3.3 Nezaměstnanost

Rozbor nezaměstnanosti za rok 2019 byl vyjádřen procentuální hodnotou a u každého čtvrtletí se analýza zaměřila na procentuální hodnotu u mužů a žen. Vyhodnocení nezaměstnanosti také proběhlo podle krajů.

Obrázek 13, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.destatis.de/>

1. Čtvrtletí – 3,37 %

V prvních třech měsících roku 2019 byla nejvyšší nezaměstnanost v březnu a činila 3,5 % a jednalo se tak o 1,51 milionů lidí. V ostatních měsících pak neklesla pod 3,2 %. Za toto čtvrtletí průměrně 3,37 %. Téměř 3,73 % tvořili muži a 2,93 % ženy.

2. Čtvrtletí – 3,1 %

Kromě dubna, kdy zaměstnanost poklesla oproti březnu na 3,2 %, se nezaměstnanost držela na 3 %. Počet nezaměstnaných tak mezi těmito měsíci tvořil 1,30 - 1,32 mil. Nezaměstnanost u mužů formovala 3,36 % a u žen 2,77 %.

3. Čtvrtletí – 3,1 %

Ve třetím čtvrtletí hranice nezaměstnaností nepřekonalala 3,2 % a v těchto třech měsících se nezaměstnanost lišila vždy jen o 0,1 %. U mužů se nezaměstnanost zvedla na 3,5 %. U žen naopak klesla na 2,6 % a v září dokonce spadla na 2,3 %.

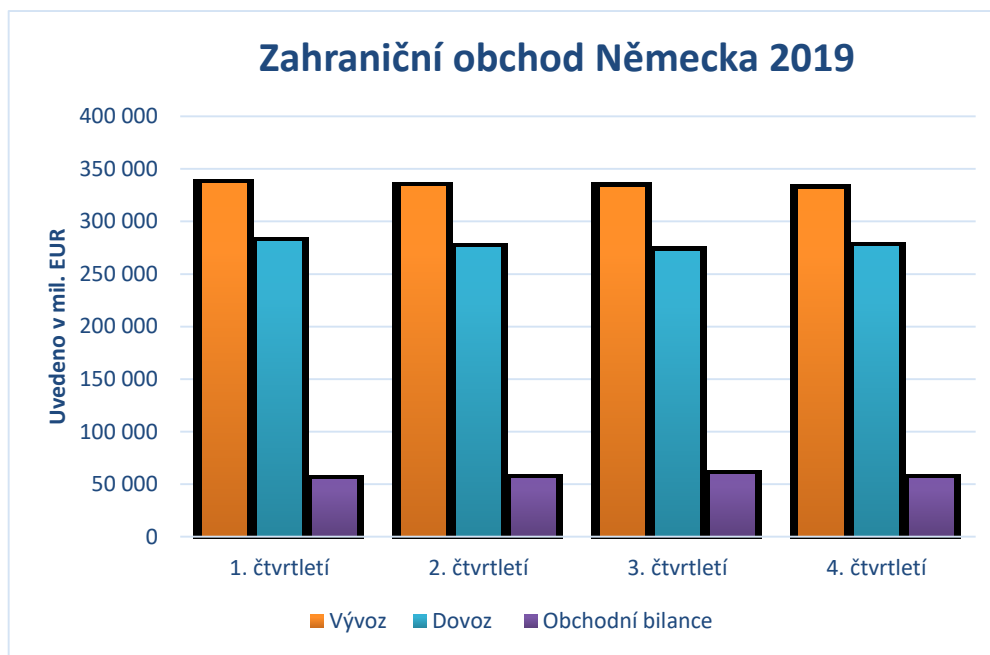
4. Čtvrtletí – 3,1 %

Stejně jako ve třetím čtvrtletí, ve čtvrtém se pohybovala nezaměstnanost 3 %, 3,1 % a 3,2 %. Nezaměstnanost u mužů i u žen byla téměř stejná.

Nezaměstnanost Německa činila v roce 2019 3,1 % a byla oproti roku 2018 nižší o 0,3%. Nezaměstnaných bylo více mužů než žen. Nejvyšší nezaměstnanost byla v Brémách a také v Berlíně. Naopak nejméně lidí bez práce bylo v Bavorsku. Nejvíce nezaměstnaných osob bylo ve věkové kategorii 50-65 let. [16] (DESTATIS, 2020)

3.1.3.4 Zahraniční obchod

Zahraniční obchod byl rozdělen čtvrtletně a poté byla zhodnocena celková obchodní bilance. Bilance byla porovnána i s rokem 2018 a vybrány byly také hlavní obchodní partneři.

Obrázek 14, graf vlastního zpracování, data získána z <https://www.destatis.de>

1. Čtvrtletí

Dovoz – 281 327 mil. EUR
Vývoz – 335 937 mil. EUR
Bilance – 54 610 mil. EUR

2. Čtvrtletí

Dovoz – 275 232 mil. EUR
Vývoz – 333 262 mil. EUR
Bilance – 55 030 mil. EU

3. Čtvrtletí

Dovoz – 271 819 mil. EUR
Vývoz – 330 670 mil. EUR
Bilance – 58 851 mil. EUR

4. Čtvrtletí

Dovoz – 275 885 mil. EUR
Vývoz – 330 907 mil. EUR
Bilance – 55 022 mil. EUR

Celkový dovoz - 1 104 264 mil. EUR

Celkový vývoz - 1 327 777 mil. EUR

Celková bilance - 223 514 mil. EUR

Bilance zahraničního obchodu Německa s ostatními státy činila 223 514 mil. EUR a tato suma byla o nižší o 5 000 mil. EUR než v předchozím roce. Nejvíce se z průmyslu vyvážely hotové výrobky, které tvořily více než 90% celkového vývozu. Dovoz hotových výrobků formoval téměř 70% z dovozu. Největší dovoz i vývoz proběhl v prvním čtvrtletí a naopak nejméně se k nám dovezlo i vyvezlo ve třetím čtvrtletí. Největším vývozkovým partnerem byly a jsou Spojené státy americké. Do USA se v loňském roce dovezlo zboží a služby v hodnotě 118 666, 503 mil EUR. Do Německa se nejvíce vyvážela Čína se službami a výrobky v hodnotě 109 661, 989 mil. EUR. Dalšími významnými dovozkovými a vývozkovými partnery byla Francie a Nizozemsko. [17] (*DESTATIS, 2020*)

3.1.3.5 Státní rozpočet

Státní rozpočet Německa rozdělený na příjmové a výdajové položky byl zaměřen na nejvyšší příjmové a výdajové složky.

Příjmy	357,1 mld. EUR
Výdaje	343,6 mld. EUR
Přebytek/schodek	+13,5 mld. EUR

Celkové příjmy činily 357,1 mld. EUR a největší příjmovou položkou byly daňové příjmy, které dosáhly na 329 miliard EUR. Oproti plánovanému rozpočtu byly nakonec o 0,7 mld. EUR vyšší.

Výdaje byly o 13,5 mld. EUR menší než příjmy. Jejich souhrn byl v částce 343,6 mld. EUR. Nejvyšší částka z výdajů (143,3 mld. EUR) šla do oddělení pracovní a sociální sféry. Do obrany poté šlo 431 mld. EUR, 29 mld. EUR do komunikace a digitální infrastruktury. [18] (*BUNDESFINANZMINISTERIUM, 2020*)

3.1.3.6 Veřejný a státní dluh

Oficiálně byl za rok 2019 zveřejněn veřejný dluh, který byl složen z podsložek, jako je dluh spolkových zemí či dluhů sdružení obcí. Vyčíslen byl i státní dluh, který byl srovnán s rokem 2018.

Celkový veřejný dluh - 1 899,2 mld. EUR

Veřejný dluh Německé spolkové republiky byl v roce 2019 ve výši 1899,2 mld. EUR. Všechny spolkové země byly dohromady v dluhu 579,1 miliard EUR a nejvíce zadluženou zemí bylo Severní Porýní-Vestfálsko. Dluh sdružení obcí se týkal částky 130,8 mld. EUR. Oproti roku 2018 celkový dluh klesl o 17,5 miliardy EUR.

Státní dluh - 1 189,1 mld. EUR

Státní dluh v roce 2019 dosáhl na hodnotu 1 189,1 mld. EUR. V roce 2018 byl dluh o 24,1 miliard menší. [19] (*DESTATIS, 2020*)

3.1.3.7 Shrnutí ekonomické situace za rok 2019

Německo a jeho ekonomická situace si v roce 2019 nestály moc dobře, jelikož tempo růstu upadalo. Avšak stále patřilo Německo mezi nejvyspělejší státy EU. HDP vzrostlo pouze o 0,6 % a pro Německo to znamenalo jedno z nejpomalejších temp za posledních deset let. Ve druhém čtvrtletí se HDP dostalo meziročně na hodnotu -0,2%. Výrazně vzrostlo stavebnictví a také služby v informatice a komunikacích.

Inflace v roce 2019 zůstávala pod cílovou úrovní Evropské centrální banky a dosáhla tak ročně na 1,4%. Ceny vzrostly nejvíce u alkoholických nápojů a tabáků. Naopak úpadek cen byl zaznamenán u oblasti vzdělání, komunikačních a informačních služeb.

Německo nejvíce obchodovalo se Spojenými státy americkými a Čínou. Tyto státy však kvůli svému obchodnímu konfliktu způsobily špatný dopad na německý export. Obchodní bilance činila 223 514 mil. EUR a byla tak nižší o 5 000 mil. EUR než v předchozím roce.

Nezaměstnanost činila 3,1%, ale trh práce byl na tom nadále dobře. Nejvíce nezaměstnaných osob bylo zaznamenáno v Berlíně a v Brémách.

Přebytek byl v částce 13,5 mld. EUR a daňové příjmy dosáhly na 329 miliard EUR. Příjmy byly oproti plánovanému rozpočtu nakonec o 0,7 mld. EUR vyšší.

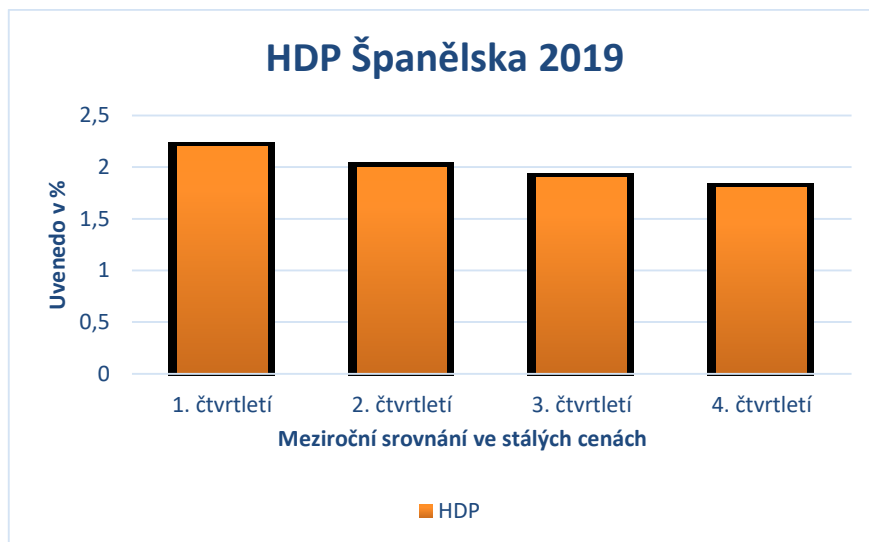
Veřejný dluh Německa byl ve výši 1899,2 mld. EUR a byl tak o 17,5 miliard menší než v roce 2018. Státní dluh byl v sumě 1 189,1 mld. EUR a byl o nižší 24,1 mil. než v předchozím roce. Spolkové země měly dohromady dluh v částce 579,1 miliard EUR.

3.1.4 Španělsko

Španělsko se společně s Portugalskem stalo členem EU 1. ledna v roce 1986. O 13 let později změnilo svoji měnu a stalo se jedním ze členů eurozóny.

3.1.4.1 HDP

Španělské HDP v meziročním srovnání bylo zaměřeno na sektory, ve kterých nastala největší změna oproti roku 2018.

Obrázek 15, graf vlastního zpracování, data získána z <https://tradingeconomics.com/>

1. Čtvrtletí - 306,678 mil. EUR, 2,2 %

Meziodobově vzrostl HDP v prvních třech měsících o 2,2 %. HDP v prvním čtvrtletí činil 306 678 mil. EUR a bylo tak o větší než v přechozím čtvrtletí. Stavebnictví bylo v 1. čtvrtletí nejnižší za celý rok.

2. Čtvrtletí - 310,381 mil. EUR, 2,0 %

Ve druhém čtvrtletí vzrostl HDP o 3 703 mil EUR v porovnání s prvním. Meziodobově poté HDP vzrostlo o 2 %. Oproti prvním čtvrtletí, ve druhém nastal vskutku velký nárůst ve všech sektorech. Největší nárůst se projevil v oblasti služeb a také ve veřejné správě a v zdravotnictví.

3. Čtvrtletí - 311,917 mil. EUR, 1,9 %

V třetím čtvrtletí nadále přetrvával čtvrtletní růst pro HDP, avšak meziodobově růst HDP klesal – 1,9 %. Rozdíl 1 536 mil. EUR byl jednou tak menší jak ve druhém čtvrtletí. Nárůst byl viditelný ve všech sektorech, avšak rozdíly nebyly tak markantní. Největší rozdíl byl v zemědělství a částka se tak zvýšila o 182 mil EUR.

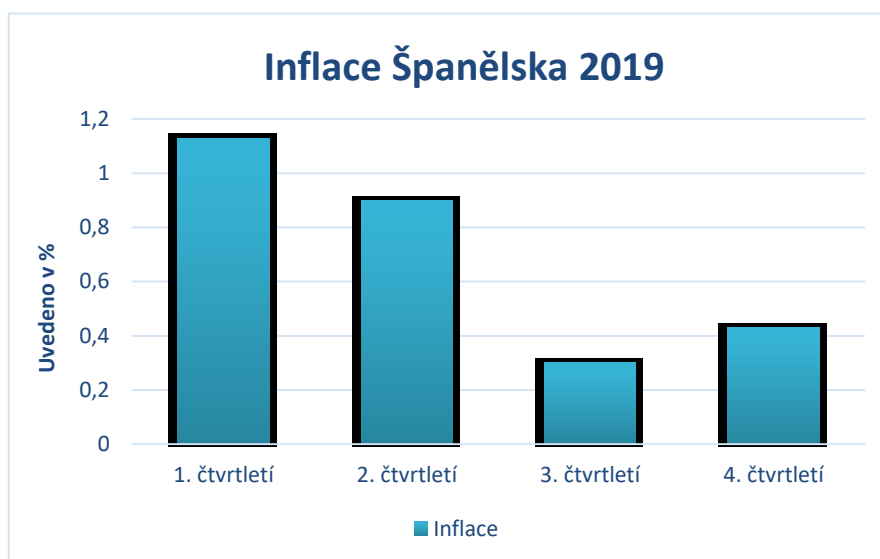
4. Čtvrtletí - 315,781 mil. EUR, 1,8 %

V posledním čtvrtletí roku 2019 došlo k úpadku HDP v oblasti zemědělství o 350 mil. EUR. Pokles také nastal v oblasti stavebnictví. Naopak rapidně stoupl sektor výroby a služeb, cestovní ruch a ubytování. Dohromady HDP činilo 315 781 mil. EUR.

HDP Španělska meziročně vzrostlo o 2 % a objem tvořil 1 244 757 mil. EUR. V roce 2018 roční HDP činilo 2,4%. Po celý rok meziroční růst klesal. Téměř ve všech čtvrtletích nastal pokles v odvětví stavebnictví, avšak naopak růst byl znát v sektoru výroby, služeb, cestovního ruchu a ubytování. [20] (*TRADINGECONOMICS, 2020*), [21] (*COUNTRYECONOMY, 2020*)

3.1.4.2 Inflace

Inflace Španělska byla vyhodnocena čtvrtletně i celoročně. Zanalyzované byly ceny výrobků, které se za rok 2019 zvedly nebo naopak klesly.

Obrázek 16, graf vlastního zpracování, data získána z <https://tradingeconomics.com/>

1. Čtvrtletí – 1,13 %

V posledním čtvrtletí roku 2018 inflace byla v průměru 1,73 % a tak můžeme vidět, že v prvních třech měsících roku 2019 inflace klesala. Ani v jednom z měsíců neklesla pod 1 %.

2. Čtvrtletí – 0,9 %

V dubnu inflace opět rostla a vyšplhala se na 1,5 %. Další dva měsíce rapidně klesala a klesla až na 0,4 %. Průměrně čtvrtletní inflace tvořila 0,9 %.

3. Čtvrtletí – 0,3 %

Ve třetím čtvrtletí se inflace držela na velmi nízkých procentech. V červenci byla na 0,5 %, v srpnu na 0,3 % a v září se držela na 0,1 %.

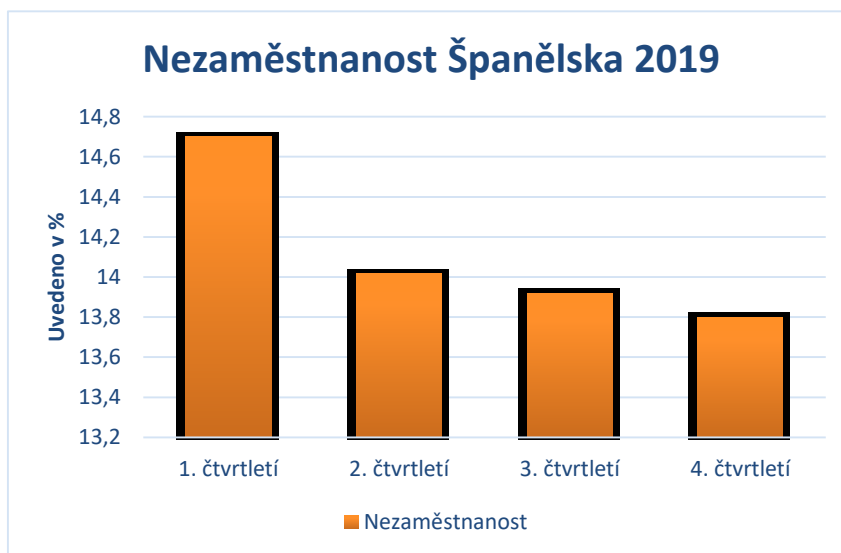
4. Čtvrtletí – 0,43 %

V říjnu nadále inflace setrvala na 0,1 % a poté do konce roku lehce stoupala a to v prosinci na 0,5 %.

Inflace Španělska téměř po celý rok klesala a ve třetím měsíci se dostala na 0,3 %. Meziročně klesaly rapidně ceny za bydlení, vodu, elektřinu, plyn a další paliva. V menší podobě tomu tak bylo i s kulturou a rekreací. Naopak ceny rostly výrazněji v cenách potravin a nealkoholických výrobků. [22] (*TRADINGECONOMICS, 2020*), [23] (*INE, 2020*)

3.1.4.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost Španělska byla vyjádřena procentuálně i početně. Hodnota za rok 2019 byla porovnána s hodnotou z roku 2018.

Obrázek 17, graf vlastního zpracování, data získána z <https://tradingeconomics.com/>

1. Čtvrtletí – 14,7 %

Předchozí čtvrtletí činilo 14,45 % a v prvních měsících roku 2019 nezaměstnanost rostla. Dostala se na 14,7 %. V únoru byla nezaměstnanost nejvyšší a počet nezaměstnaných lidí se vyšplhal na 3 289 000.

2. Čtvrtletí – 14,02 %

Ve druhém čtvrtletí nezaměstnanost upadala a čtvrtletně se tak dostala na 14,02 %. Květen byl druhý měsíc s nejnižší nezaměstnaností, která klesla na 3 015 000 nezaměstnaných osob.

3. Čtvrtletí - 13,92 %

Třetí čtvrtletí znamenalo pro nezaměstnanost náhlý pokles. Ten však nebyl tak viditelný a tvořil rozdíl s předchozím čtvrtletím pouze 0,1 %. V červenci byl zaznamenán nejnižší počet nezaměstnaných osob v roce 2019 a to v počtu 3 011 000 osob.

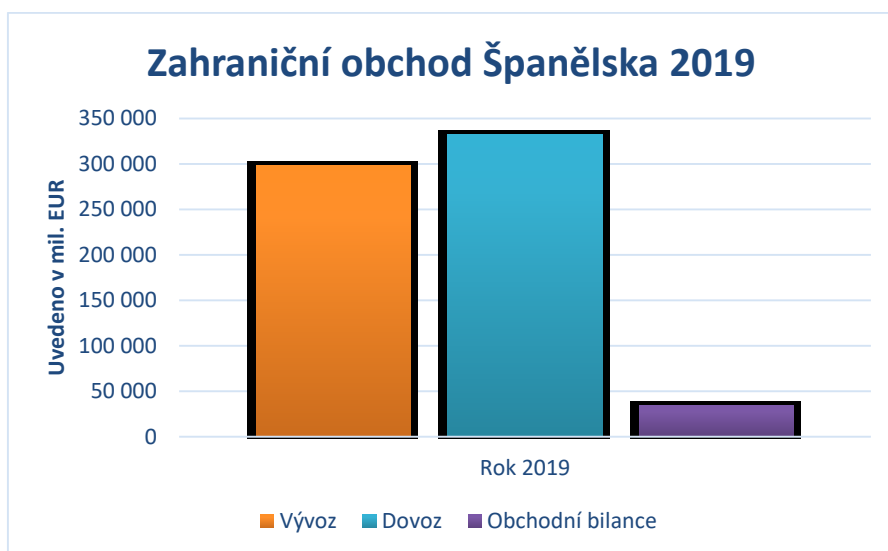
4. Čtvrtletí – 13,8 %

Za poslední tři měsíce klesla nezaměstnanost průměrně o 0,12%. Nejvyšší počet nezaměstnaných v tomto čtvrtletí byl v listopadu v počtu 3 198 000 osob a v prosinci počet lehce klesl.

Nezaměstnanost v roce 2019 činila 13,7 %. Ve srovnání s rokem 2018 tak klesla z 14,4 %. Nezaměstnanost Španělska klesala po celý rok. Nejvíce klesala u osob mladších 24 let a více bylo nezaměstnaných žen než mužů. [24] (*TRADINGECONOMICS, 2020*), [25] (*COUNTRYECONOMY, 2020*)

3.1.4.4 Zahraniční obchod

Údaje k zahraničnímu obchodu byly uvedeny za celý rok 2019. Jako u ostatních států, i španělský zahraniční obchod je rozdělen na vývoz, dovoz a bilanci. U obchodu byly zmíněné položky, které se nejvíce vyvážely/dovážely.

Obrázek 18, graf vlastního zpracování, data získána z <https://datosmacro.expansion.com/>

Vývoz - 297 983,3 mil. EUR

Ze Španělska se v roce 2019 vyvezlo zboží v hodnotě 297 983,3 mil. EUR a vývoz tak byl o 4 524,5 mil. EUR vyšší než v roce 2018. Nejvíce vyváželo své výrobky a služby do Spojených států amerických, Číny a Maroka. Největší částku ve vývozu tvořily vozidla, poté stroje včetně počítačů, minerální paliva včetně ropy a elektrické stroje a zařízení.

Dovoz - 332 204,6 milionu EUR

Dovoz v roce 2019 činil 332 204,6 milionu EUR. Hlavními státy, které dovážely do Španělska, byly - Čína, Spojené státy americké a Turecko. Dovoz byl oproti roku 2018 také vyšší a to o 1 568,8 mil. EUR. Do Španělska se dovezlo zboží v nejvyšší částce za minerální paliva včetně ropy, za nimi byly hned vozidla, poté stroje včetně počítačů a elektronické stroje a zařízení.

Obchodní bilance - - 34 221,3 mil EUR

V roce 2019 Španělsko vyvezlo zboží v hodnotě 297 983,3 mil. EUR a dovezlo se zboží z celého světa v hodnotě 332 204,6 mil. EUR tak obchodní bilance pro rok 2019 činila - 34 221,3 mil EUR. Tento schodek byl o 37 177,1 milionu EUR nižší než v předchozím roce. Hlavními obchodními partnery Španělska byli - USA, Čína, Kanada, Turecko a Austrálie. [26] (DATODMACRO, 2020)

3.1.4.5 Státní rozpočet

Státní rozpočet roku 2018 se přenesl do roku 2019 a byl prodloužen až na rok 2020. Z roku 2019 je oficiálně k dispozici pouze výdajový rozpočet.

Příjmy	xxx
Výdaje	277 932 576,70 tis. EUR
Přebytek/schodek	xxx

Výdaje dohromady tvořily 277,93 mld. EUR a z toho finanční závazky formovaly 81,31 mld. EUR, běžné transfery tvořily 89,49 mld. EUR, výdaje zaměstnanců 16,55 mld. EUR a běžné výdaje na zboží a služby 3,19 mld. EUR.

Za rok 2018 byly zveřejněny i příjmy, jejichž suma byla ve výši 143,1 mld. EUR. V porovnání s rokem 2018 výdaje čítaly 278,1 mld. EUR a byly tak o 132,65 mil. EUR menší než v roce 2019. [27] (*SEPG, 2020*)

3.1.4.6 Veřejný dluh

Z roku 2019 byly k dispozici pouze informace k veřejnému dluhu.

V roce 2019 veřejný dluh tvořil 95,5% z HDP a částka se vyšplhala na 1 188 893 mil. EUR a oproti roku 2018 vzrostl.

Dluh v roce 2018 byl vyčíslen do sumy 1 173 348 mil. EUR a nárůst byl tak o 15 545 mil. EUR menší než v roce 2019. V prvním čtvrtletí roku 2019 se veřejný dluh dostal na 98,90 % z HDP a celková částka se tak vyšplhala na 1 200 491 mil. EUR. Druhé čtvrtletí se dluh držel procentuálně na stejné hodnotě a toto procento formovalo 1 211 350 mil. EUR. Ve třetím čtvrtletí dluh lehce klesl a to na částku 1 207 755 mil. EUR a na 97,90 %. Pokles následoval a v posledním čtvrtletí a dostal se tak na konečnou částku 1 188 893 mil. EUR. [28] (*DATOSMACRO, 2020*)

3.1.4.7 Shrnutí ekonomické situace za rok 2019

Španělská ekonomika se v roce 2019 zpomalovala. HDP a jeho růst se v meziročním měření zpomaloval a dostal se tak v posledním čtvrtletí na 1,8 %. Mezi čtvrtletně hrubý domácí produkt rostl.

Inflace téměř celý rok klesala a ve třetím čtvrtletí se držela na nízkých procentech. I v posledním čtvrtletí se inflace držela nízko, a to na hodnotě 1,43 %. Ceny se zvýšily v roce 2019 téměř ve všech sektorech, avšak nejvíce se zvedly ceny potravin a nealkoholických nápojů. Naopak ceny klesly v oblasti bydlení, vody, elektřiny, plynu a dalších paliv. Pokles cen byl také znát v odvětví kultury a rekreace.

Nezaměstnanost šla oproti roku 2018 dolů a držela se okolo hodnoty 13,7 %, ale hodnota byla tedy stále vysoká. Klesala ve všech měsících a pokles byl nejvíce viditelný u nezaměstnaných osob mladších 24 let.

Schodek obchodní bilance byl ve výši 34 221,3 mil. EUR a v porovnání s rokem 2018 byl o něco nižší. Španělsko nejvíce vyváželo do USA a dováželo se do Španělska nejvíce z Číny. Nejdražší dovozovou položkou byla ropa a další minerální paliva a nejdražší vývozovou položkou byly vozidla.

Státní rozpočet se v roce 2019 přenesl z roku 2018 a byl prodloužen až na rok 2020. K roku 2019 jsou prozatím uvedeny pouze hodnoty výdajů, které byly v sumě 277,93 mld. EUR. Schodek v roce 2018 byl ve výši 134,98 mld. EUR.

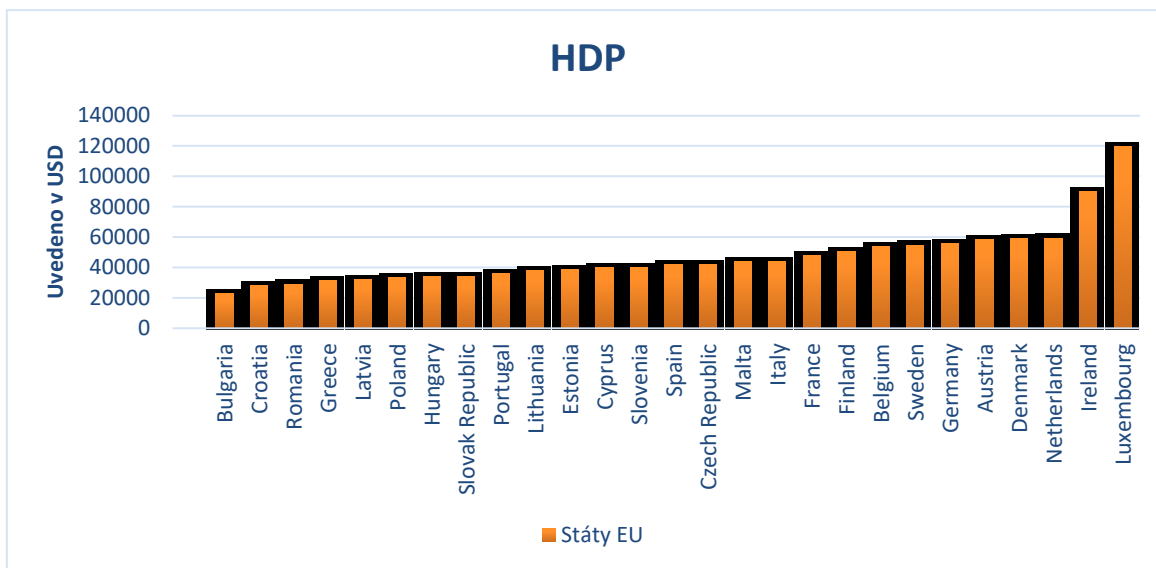
Veřejný dluh HDP se v roce 2019 dostal na částku 1 188 893 mil. EUR a byl tak o 15,545 mil. EUR vyšší než v roce 2018 a tvořil 95,5 % z HDP.

3.2 Analýza států EU

V této části byly zanalyzovány základní makroekonomické ukazatele všech dvaceti sedmi států EU, které byly vzestupně seřazeny podle jejich hodnot. Okomentovány byly ty státy, které zabírají první nebo naopak poslední místa v žebříčku a také státy, na které byla zaměřena předchozí část práce.

3.2.1 HDP

HDP bylo naměřeno v roční hodnotě a počítalo se na jednoho obyvatele v dané zemi. Graf byl sestaven od nejnižšího HDP po nejvyšší.

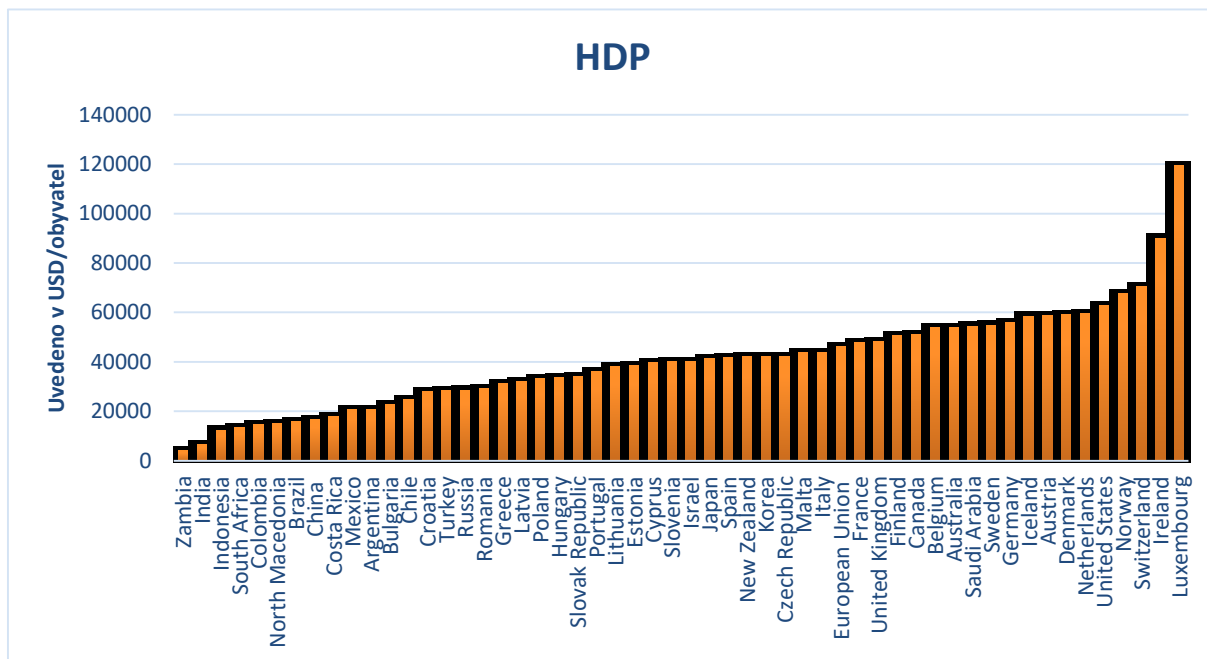
Obrázek 19, graf vlastního zpracování, data získána z <https://data.oecd.org/>

Z grafu můžeme vyčíst, že HDP jednotlivých států byl měřen v rozmezí od 22 700 do 117 000 USD na obyvatele. Stát, který měl nejmenší sumu na obyvatele, je Bulharsko. Za ním bylo Chorvatsko s 28 000 USD a následuje ho Rumunsko s 29 000 USD. S 117 000 USD/obyvatel se pyšnilo Lucembursko, které se od předposledního státu Irska lišilo o 17 000 USD na osobu. Třetí zemí s nejsilnějším HDP bylo Nizozemsko s 59 000 USD/obyvatel.

Česká republika v roce 2019 byla na 15. místě s 42 000 USD/obyvatel. S necelými 41 500 USD bylo před námi Španělsko a s 43 700 USD/obyvatel za námi Malta. Slovensko se nacházelo mezi Maďarskem a Portugalskem s 34 00 USD/obyvatel a oproti České republice bylo jeho HDP menší o 8 000 USD na obyvatele. Německo patřilo mezi státy s vysokým HDP a jeho hrubý domácí produkt činil 56 000 USD/obyvatel. [29] (OECD, 2020)

3.2.2 HDP Evropské unie v celosvětovém měřítku

Porovnání HDP Evropské unie bylo zvoleno ve světovém měřítku. V grafu byly vybrány státy Evropské unie, velmocí a států OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj).

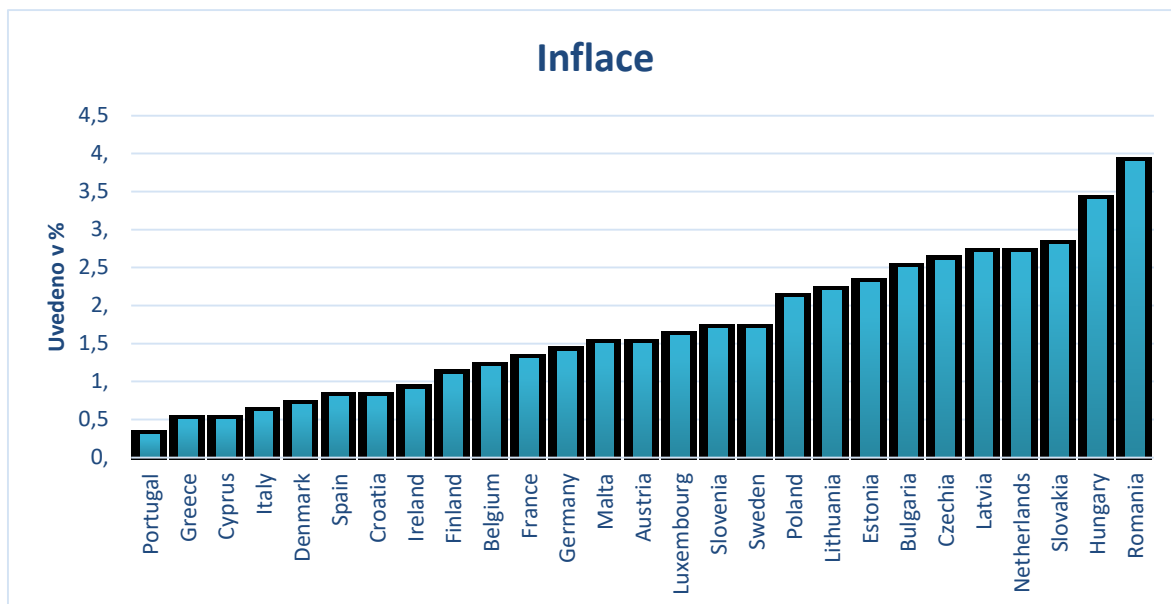

Obrázek 20, graf vlastního zpracování, data získána z <https://data.oecd.org/>

HDP Evropské unie měl v roce 2019 hodnotu 46 161 USD na obyvatele. Mezi velmocí, které se mohou srovnávat s EU, se řadí Čína, Spojené státy americké, Japonsko, Indie a Austrálie. HDP Číny tvořil 16 738 USD/obyvatel a ještě menší hodnotu měla Indie s pouhými 6 717 USD/obyvatel. Menší hodnotu než HDP EU mělo i Japonsko, jehož HDP byl ve výši 41 364 USD/obyvatel. Naopak vyšší hodnoty USD na obyvatele má Austrálie s hodnotou 53 701. USA mělo hrubý domácí produkt větší než Evropská unie o 16 692 USD/obyvatel. Pro porovnání USA mělo podobnou hodnotu jako státy Nizozemsko a Norsko. [30] (OECD, 2020)

3.2.3 Inflace

Inflace byla měřena v ročních hodnotách od států s nejnižší inflací za rok 2019 po státy s nejvyšší inflací.

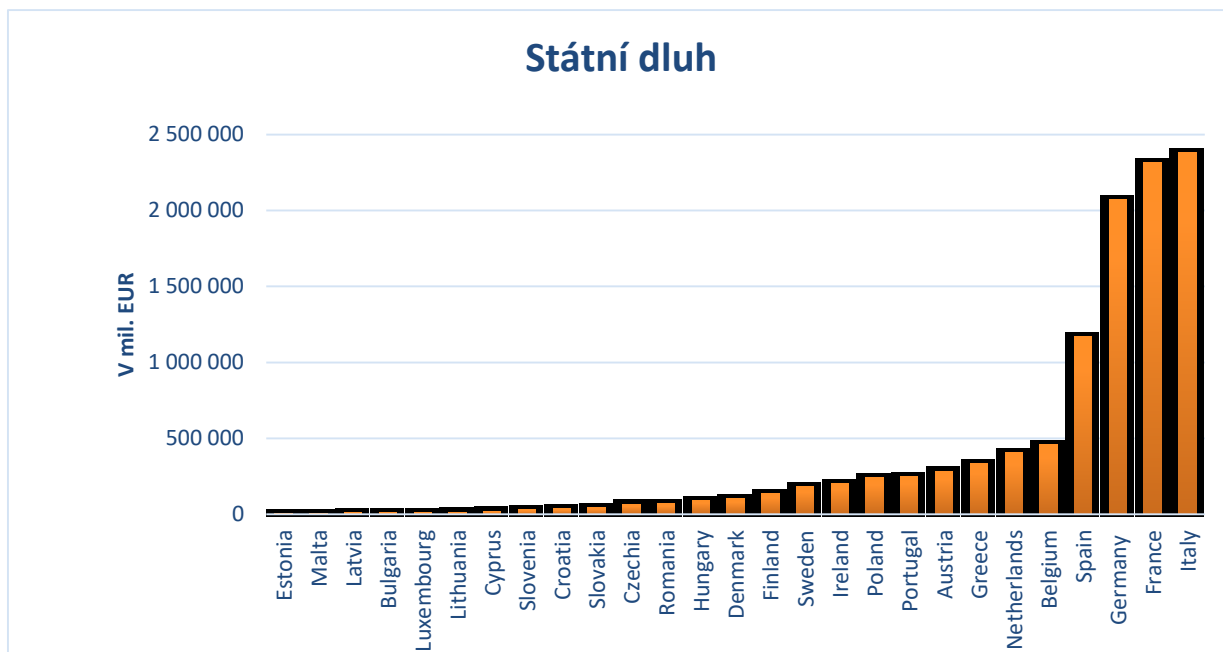
Obrázek 21, graf vlastního zpracování, data získána z <https://ec.europa.eu/>

Hodnoty inflace všech států EU byly v rozmezí od 0,3 % do 3,9 %. Portugalsko mělo nejmenší míru inflace, která byla 0,3 %. Za ním s 0,5 % se nacházelo Řecko a se stejným procentem i Kypr. Nevyšší inflace se vyšplhala v Rumunsku ročně až na 3,9 %. Druhou nejvyšší inflaci mělo Maďarsko a procentuálně se jeho inflace dostala na 3,4 %.

Česká republika měla ze všech států EU šestou nejvyšší inflaci a ročně tak činila 2,6 %. Pouze o 0,1 % větší inflaci měla Litva a 0,1 % méně Bulharsko. Slovensko mělo v roce 2019 3. nejvyšší inflaci ze všech 27 států a hodnota se přiblížila ke 2,8 %. Hodnota 0,8 % patřila Španělsku a také Chorvatsku. Cenová hladina Německa vzrostla o 1,4 % a před ním se nacházela Malta s 1,5 %. [31] (EUROSTAT, 2020)

3.2.4 Státní dluh

Informace k státnímu dluhu nebyly uvedeny k roku 2019, proto se následné srovnání států vztahovalo k roku 2018. Hodnoty vládního dluhu jsou uvedeny v milionech eur.

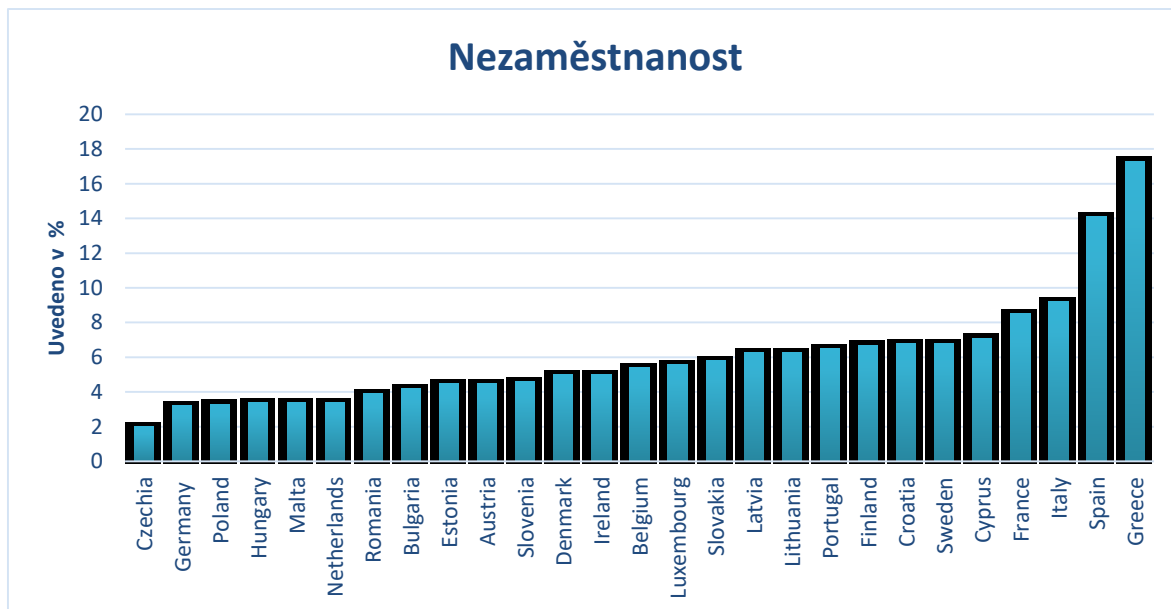
Obrázek 22, graf vlastního zpracování, data získána z <https://ec.europa.eu/>

Údaje k vládnímu hrubému dluhu byly uvedeny pouze za rok 2018, a jak můžeme vidět podle grafu, dluhy států se nacházely ve velikém peněžním rozpětí. Nejnižší vládní dluh mělo Estonsko, jehož výše byla 2 174 mil. EUR. Dvakrát takový dluh měla Malta a nad 10 000 mil- EUR se na třetím nejnižším místě nacházela s touto hodnotou Litva. Největší dluh v roce 2018 měla Itálie a částka dluhu se vyšplhala až na 2 380 305,7 mil. EUR. Velmi podobnou částku dluhu měla Francie a za ní Německo.

Česká republika (67435,9 mil. EUR) měla o něco vyšší dluh než Slovensko s částkou 44 321,9 mil. EUR. Španělsko mělo 4. nejvyšší dluh v hodnotě 1 173 303 mil. EUR a nacházelo se za zmíněným Německem. [32] (EUROSTAT, 2020)

3.2.5 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost byla měřená procentuálně a státy byly opět srovnány podle nejmenších hodnot po největší a to za rok 2019.

Obrázek 23, graf vlastního zpracování, data získána z <https://ec.europa.eu/>

Nezaměstnanost států EU začíná u hodnoty 2 % a tato nejnižší hodnota náležela České republice. Za Českou republikou se nacházelo Německo s 3 % a také Polsko se stejnou procentuální hodnotou. Horní hranicí této křivky bylo 17 % a toto vysoké číslo patřilo Řecku. Řecko tedy mělo v roce 2019 nevyšší nezaměstnanost a za ním následovalo Španělsko s druhou nejvyšší nezaměstnaností (14 %). V grafu můžeme vidět, že křivka u posledních dvou států opravdu rapidně rostla nahoru. Většina ze států se nedostala nad 6 % a u ¼ z nich nezaměstnanost nebyla vyšší jak 4 %. Slovensko s hodnotou 6 % patřilo mezi státy se střední hodnotou nezaměstnanosti a v grafu se nacházelo mezi státy Lucemburskem - zleva a zprava s Litvou. [33] (EUROSTAT, 2020)

4 Shrnutí a doporučení

Bakalářská práce byla zaměřena na zjištění aktuální situace států Evropské unie. Většina oficiálních zdrojů byla uvedena k celému roku 2019. V první části byly detailněji analyzovány zvolené státy – Česká republika, Slovenská republika, Německo a Španělsko. Ani u jednoho ze států nebyl prokázán oproti předchozímu roku ekonomický vzestup.

Ekonomický růst se u těchto států zpomaloval, ale u žádného ze států nedošlo k radikální změně. Meziroční tempo růstu HDP klesalo u všech států. Nárůst všeobecné cenové hladiny byl nejvýraznější na Slovensku a v České republice, naopak nízká inflace nastala u Španělska. Nezaměstnanost zůstávala pro Španělsko ve vysokých hodnotách. I když v roce 2019 mírně klesala i tak Španělsko patřilo v žebříčku na druhou pozici s nejvyšší nezaměstnaností.

Druhá část práce se zaměřila na makroekonomické ukazatele a hodnoty všech států EU. Hodnoty těchto ukazatelů byly porovnány od nejmenších po největší. Nejslabší ekonomiku ze všech států EU mělo Bulharsko. Jeho HDP bylo 22 700 EUR na jednoho obyvatele a pokles cenové hladiny byl ve výši 2,5%. Dalším ekonomicky slabým státem bylo Rumunsko, jehož HDP za rok 2019 dosáhlo na 29 000 USD/obyvatel. Nezaměstnanost obou zemí byla 4 % a tak patřily spíše ke státům s nízkou nezaměstnaností. U obou států se nadále zvyšoval deficit zahraničního obchodu. Státy by se tak měly zaměřit na služby a výrobu zboží, které by mohly vyvážet dále. Služby by tak posílily silný potenciální cestovní ruch.

Jeden z nejvíce zadlužených a ekonomicky slabých států bylo Řecko. Jeho HDP bylo ve výši 31 127 USD/obyvatel a dluh mělo v sumě 335 miliard EUR. Řecko mělo nejvyšší nezaměstnanost ze všech států EU, která dosáhla až na 17 % nezaměstnaných. Řecko a Česká republika mají pro srovnání téměř stejný počet obyvatel a Řecko mělo nižší HDP na osobu o téměř 11 000 USD, dluh mělo až 5 krát tak větší a nezaměstnanost byla až 8 krát větší než v České republice. Také již zmíněná ekonomická situace Španělska byla velmi nízká. Snížení nezaměstnanosti by napomohlo růstu ekonomiky. Posílily by se služby v cestovním ruchu a zvýšil by se tak export. To vše by postupně vedlo ke snížení vysokého dluhu, který se nadále zvyšuje.

Naopak mezi velmi silné státy patřilo Lucembursko a Irsko. U těchto dvou států se prokazuje veřejně známý fakt, že velkou roli pro jejich ekonomickou situaci tvoří cizinci, kteří za práci do států pouze dojíždějí a při rozpočítání HDP tyto lidé chybí. Lucembursko mělo v roce 2019 HDP ve výši 117 000 USD/obyvatel a za ním bylo Irsko s hodnotou 90 140 USD/obyvatel. Nezaměstnanost Lucemburska měla hodnotu 6 % a hodnota Irska byla o jedno procento nižší. Vyšší hodnota byla naměřena u státního dluhu, který se u Irska vyšplhal až na 206 miliard EUR. Dluh Lucemburska byl ve výši 12,7 miliard EUR.

5 Závěr

Ekonomická situace se neustále mění a tak se pozměňují i hodnoty všech ukazatelů. Bakalářská práce si dala za cíl přiblížit ekonomickou situaci za rok 2019 států Evropské unie. Graficky bylo zmíněno všech 27 států, avšak pouze některé byly popsány podrobněji.

Teoretická část byla zaměřena na pojmy, které se týkaly Evropské unie a její historie a také hlavně na pojmy ekonomických ukazatelů. U některých ukazatelů byly zmíněny také postupy výpočtů.

V praktické části bylo čerpáno z internetových zdrojů, primárně z oficiálních statistik různých státních institucí, které byly poté použity na rozbor ekonomických ukazatelů. Zdroje byly vybrány vždy poslední aktuální a většina z nich byla tedy k roku 2019 a až na pár z nich k roku 2018. Data byla měřena čtvrtletně a porovnávala se s čtvrtletím z předchozího roku. Praktická část byla rozdělena na dvě oblasti, kde v první byly porovnány státy, které si autorka sama zvolila. Nejdělněji se práce zaměřila na Českou republiku, převážně kvůli množství informací, které byly snadno dostupné. U každého z těchto států byla vyhodnocena aktuální situace a shrnuty výsledky rozboru. Druhá oblast praktické části byla zaměřena na ukazatele a jejich hodnoty, které náležely všem státům EU. Státy byly seřazeny podle hodnot od nejmenších po největší a zmíněny byly vždy hodnoty, které se nacházely nejbližší jednomu z extrémů. Výše zmíněné státy byly zhodnoceny v žebříčkách uvedených ekonomických ukazatelů. V této části bylo také srovnáno HDP Evropské unie v celosvětovém měřítku.

Praktická část byla poté celkově shrnuta a kladla důraz na vyhodnocení ekonomických situací vybraných států. Zanalyzovány byly státy ekonomicky silné a státy, které si nevedly v hospodaření příliš dobře.

Ekonomika se týká mnoha faktorů, které ji ovlivňují. Jedná se o politické, demografické a také technologické vlivy, se kterými se ekonomika potýká neustále. Tyto faktory se ustavičně mění a tak se nedá říct, že by jeden stát byl ve stejné ekonomické situaci po delší dobu. S ekonomikou se setkáváme denně, jak v naší domácnosti, tak v naší práci, na internetu, v televizi a téměř ve všech mediálních zařízeních. Proto je velmi důležité, aby

téměř každý člověk měl ekonomické smýšlení a aby věděl, jak si na tom ekonomicky stojí stát, ve kterém žije.

6 Použité zdroje

6.1 Teoretická část

[1] Evropa ve 12 lekcích [online]. www.europa.eu: Generální ředitelství pro komunikaci (Evropská komise), 2018, 48 s. [cit. 2018-06-05]. ISBN 978-92-79-34276-9. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/2d85274b-0093-4e38-896a-12518d629057>

[2] Evropská unie. 2., dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, 805 s. ISBN 978-80-7325-223-6

[3] Fáze ekonomické integrace. Eurion [online]. Drobného 30, Brno, 2007 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: http://eurion.cz/lisabon/kurz/index_L_03_05_13.htm

[4] CIHELKOVÁ, Eva. Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje = World economy : general trends in its development. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-155-0.

[5] První smlouvy. Evropský parlament [online]. 2018 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.1.1.html

[6] Encyklopedie EU, E-F. Euroskop [online]. Česká republika: Úřad vlády České republiky [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/285/sekce/e-f/>

[7] CIHELKOVÁ, Eva. Nový regionalismus: teorie a případová studie (Evropská unie). V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-808-8.

[8] Cla. Evropská unie [online]. EU, 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/customs_cs

[9] KUNEŠOVÁ, Hana. Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy. 3., přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-502-2.

[10] Jeden trh bez hranic. Evropská unie [online]. 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/single-market_cs

[11] EU a hospodářská a měnová unie [online]. [cit. 2018-11-13]. DOI: 10.2775/132160. Dostupné z: <http://publications.europa.eu/webpub/com/factsheets/emu/cs>

- [12]] European Union - EU. Investopedia [online]. New York, 2018 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/europeanunion.asp>
- [13] Eurozóna. Zvedení eura v České republice [online]. Česká republika: prof. Ing. Oldřich Dědek, CSc., 2014 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona>
- [14] PROCHÁZKA, Petr. Bankovníctví, Světové finančníctví [online]. 2000 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2000/cl_00_001123b.html
- [15] KADEŘÁBKOVÁ, Anna a Václav ŽDÁREK. Makroekonomická analýza. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006, 293 s. ISBN 80-867-3005-0.
- [16] Hrubý domácí produkt (HDP) - Metodika. Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hruby_domaci_produkci_hdp
- [17] Maastrichtská smlouva, EU a problémy spojené se vstupem ČR do EMU. Česká národní banka [online]. 2018 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2000/cl_00_001123b.html
- [18] Inflace, její příčiny a typy. *Finance pro radost* [online]. Praha: Ing. Marcela Hrubošová [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <http://www.financeproradost.cz/clanek/inflace-jeji-priciny-a-typy>
- [19] Inflace, spotřebitelské ceny. Český statistický úřad [online]. 2018 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny
- [20] Srv. MANKIW, N. G. *Zásady ekonomie*. Grada 2000. Str. 548. [cit. 2018-06-05].
- [21] Nezaměstnanost. www.edu.uhk.cz [online], 7 [cit. 2018-06-05]. Dostupné z: https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/maek1/texty/07_Nezamestnanost.pdf
- [22] Metodické vysvětlivky. Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.czso.cz
- [23] Export. Investopedia [online]. New York [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/export.asp>
- [24] Import. Investopedia [online]. New York [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/i/import.asp>
- [25] Trade Balance. Focus economics [online]. Barcelona [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.focus-economics.com/economic-indicator/trade-balance-usd-billion>

- [26] MAAYTOVÁ, Alena, František OCHRANA a Jan PAVEL. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5561-8.
- [27] NEČADOVÁ, Věra. *Veřejné finance* [online]. Vysoká škola polytechnická Jihlava, Tolstého 16, Jihlava: Ediční oddělení VŠP, 2012 [cit. 2018-06-11]. ISBN 978-80-87035-69-6.
- [28] PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.
- [29] MÁČE, Miroslav a Pavel ROUSEK. *Makroekonomie pro technické školy*. Praha: Grada, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4575-6.
- [30] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.
- [31] Definice a měření státního dluhu. Ministerstvo financí [online]. Česká republika, 2007 [cit. 2018-11-13]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/zakladni-informace/definice-a-mereni>
- [32] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.
- [33] Státní rozpočet v kostce - 2014. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. Praha, 2014 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.mfcr.cz
- [34] Rozpočtový proces. Evropský parlament [online]. Praha [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/10/rozpocetovy-proces>
- [35] . []BOHÁČ, Radim. *Zásada vyrovnanosti veřejných rozpočtů v České republice v první dekádě 21. století: ACTA UNIVERSITATIS CAROLINAE – IURIDICA 4*. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2010. ISBN 0323-0619042019
- [36] ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4736-693
- [37] Česká národní banka [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_strid=ABA&p_sestu_id=1411&p_tab=1&p_lang=CS

6.2 Praktická část

- [1] Tvorba a užití HDP -1., 2., 3. a 4. čtvrtletí 2019. Český statistický úřad: 050056-19 [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.czso.cz
- [2] Vývoj indexů spotřebitelských cen - 1., 2., 3., 4. čtvrtletí 2019. Český statistický úřad: 012020-19 [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.czso.cz
- [3] Zaměstnanost a nezaměstnanost podle výsledků VŠPS -1., 2., 3., 4. čtvrtletí 2019. Český statistický úřad: 250128-19 [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.czso.cz
- [4] Zahraniční obchod ČR podle CZ-CPA v národním pojetí – čtvrtletní údaje -1., 2., 3., 4. čtvrtletí 2019. Český statistický úřad: 241014-19 [online]. [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.czso.cz
- [5] Výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2019. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/pokladni-plneni-sr-37026>
- [6] Struktura a vývoj státního dluhu. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/rizeni-statniho-dluhu/dluhova-statistika/struktura-a-vyvoj-statniho-dluhu>
- [7] Hrubý domácí produkt vo 1., 2., 3., 4. štvrťroku 2019. Štatistický Úrad Slovenskej republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: www.slovak.statistics.sk
- [8] Slovakia Inflation Rate 2019. TRADING ECONOMICS [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/slovakia/inflation-cpi>
- [9] Nezamestnaní podľa veku, krajů: VEREJNÁ DATABÁZE. Štatistický úrad Slovenskej republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=xts.run&m=portal/cc.xts&gohome=
- [10] Celkový dovoz a celkový vývoz podľa kontinentov a ekonomických zoskupení krajín, podľa mesiacov: VEREJNÁ DATABÁZE. Štatistický úrad Slovenskej republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: http://statdat.statistics.sk/cognosext/cgi-bin/cognos.cgi?b_action=xts.run&m=portal/cc.xts&gohome=
- [11] General Government Debt. Ministerstvo Financí Slovenské republiky [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfsr.sk/en/finance/national-reporting/general-government-debt/>

- [12] Rozpočet verejnej správy. *Ministerstvo Financí Slovenskej republiky* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.mfsr.sk/sk/financie/verejne-financie/rozpocet-verejnej-spravy/>
- [13] Gross domestic product (GDP). *Statistisches Bundesamt* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/National-Accounts-Domestic-Product/Tables/gdp-bubbles.html;jsessionid=937C41655357BC792F10DB2F8A7B8FE3.internet712#fussnote-1-372914>
- [14] Consumer price index - overall index and by 12 divisions. *Statistisches Bundesamt* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/National-Accounts-Domestic-Product/Tables/gdp-bubbles.html;jsessionid=937C41655357BC792F10DB2F8A7B8FE3.internet712#fussnote-1-372914>
- [15] *Inflation-CPI* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/germany/inflation-cpihttps://data.oecd.org/price/inflation-cpi.htm>
- [16] Unemployment rates. *Statistisches Bundesamt* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/Short-Term-Indicators/Labour-Market/arb440a.html>
- [17] Foreign trade. *Statistisches Bundesamt* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://www.destatis.de/EN/Themes/Economy/Short-Term-Indicators/_node.html
- [18] Vor-läu-fi-ger Haus-halts-ab-schluss 2019 [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Bilderstrecken/Infografiken/2020-01-13-Haushaltsabschluss-Bundeshaushalt-2019/2020-01-13-Haushaltsabschluss-2019.html?notFirst=true&docId=79a3258c-cf6e-437d-beed-953e96aeb167#photogallery>
- [19] Schulden, Finanzvermögen. *Statistisches Bundesamt* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Staat/Oeffentliche-Finanzen/Schulden-Finanzvermoegen/oeffentliche-schulden-aktuell.html>
- [20] GDP Rate. *TRADING ECONOMICS* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: https://tradingeconomics.com/spain/gdp-from-agriculturehttps://www.ine.es/prensa/pib_tabla_cntr.htm
- [21] Spain GDP - Gross Domestic Product. *TRADING ECONOMICS* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/gdp/spain>

- [22] Spain Inflation Rate. *TRADING ECONOMICS* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/spain/inflation-cpi>
- [23] National indices: overall and by ECOICOP group. *Instituto Nacional de Estadística* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.ine.es/jaxiT3/Datos.htm?t=22344#!tabs-tabla>
- [24] Spain Unemployed Persons. *Instituto Nacional de Estadística* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/spain/unemployed-persons>
- [25] *Spain unemployment rate* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://countryeconomy.com/unemployment/spain>
- [26] *España - Balanza comercial* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://datosmacro.expansion.com/comercio/balanza/espana>
- [27] PRESUPUESTOS GENERALES DEL ESTADO. *Ministerio de Hacienda* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://www.sepg.pap.hacienda.gob.es/sitios/sepg/es-ES/Paginas/inicio.aspx>
- [28] *Deuda Pública de España* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://datosmacro.expansion.com/deuda/espana>
- [29] Gross domestic product (GDP). *OECD* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>
- [30] Gross domestic product (GDP). *OECD* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gdp/gross-domestic-product-gdp.htm>
- [31] HICP - inflation rate. *EUROSTAT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00118/default/table?lang=en>
- [32] General government gross debt - annual data. *EUROSTAT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/teina225/default/table?lang=en>
- [33] Total unemployment rate. *EUROSTAT* [online]. 2020 [cit. 2020-04-14]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>

Zadání bakalářské práce

Autor:	Kateřina Rosenbergová
Studium:	I1600176
Studijní program:	B6208 Ekonomika a management
Studijní obor:	Finanční management
Název bakalářské práce:	Ekonomická situace států Evropské unie
Název bakalářské práce AJ:	The Economy of the Member States of the European Union

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Porovnání ekonomických úrovní vybraných států Evropské unie a jejich zapojení do integračních procesů. Dále také posílení pozice Evropské Unie v celosvětovém měřítku. Úvod Cíl a metodika Teoretická část - Evropská unie a její integrace Praktická část - porovnání ekonomických ukazatelů států EU Shrnutí a doporučení Závěr a seznam literární rešerše

1) Vybrané kapitoly z ekonomiky Evropské unie/ Richard Pospíšil, 1. vydání 2003, ISBN 80-244-0768-x 2) Evropská unie: historie, instituce, ekonomicky a politiky/ Miloslav Keřkovský a Alena Keřkovská, 1. vydání 1999, ISBN 80- 7226-196-7 3) Ekonomicky členských států Evropské unie/ Irah Kučerová, 1. vydání 2003, ISBN 80-246-0650-x 4) Evropská unie/ Petr Rožňák, 1. vydání 2015, ISBN 978-80-87174-45-6 5) Řecká tragédie/ Ilona Švihlíková, Konstatinos Tsivos, 1. vydání 2017, ISBN 978-80-87683-69-9

Garantující pracoviště:	Katedra ekonomie, Fakulta informatiky a managementu
Vedoucí práce:	Ing. Vojtěch Jindra
Datum zadání závěrečné práce:	19.10.2015